

Ma Mɥweni Sulumani ya Mark àbəki ni Ere ye ti mədəmki ka Ma Mɥweni Sulumani ya Mark àbəki ni

Maslaɗa ya ti àbəki wakita ga Mark ni àdafay slimi gayan̄ a wakita ni bu ndo. Ku tamal nahkay nən̄gu ni, kwa ka mən̄jəki gani ndam ga Yezu dek təsəra àbəki ni ti Mark (təzalay naɗ Zen̄ daya : Tɥwi 12.12, 25). Təsəra Mark ti tàgrakabu tɥwi akaba Piyer, mək àslamalakabu pakama ga Yezu ya Piyer èci, àhi ni : ere ye ti Mark àbəki a wakita gayan̄ ni bu ni dek ti akada ga pakama ge Piyer ya àhi ana mis ni (Tɥwi 10.37-40) : ànjəki ka baray ga Yezu, èndeveriɗ àna ga Yezu ya àmət mək àngaba e kisim ba ni. Mark ti tàgrakabá tɥwi akaba Pol a daya (Tɥwi 12.25 ; 13.5, 13 ; 2 Timote 4.11).

A wakita gayan̄ ni bu ni ti Mark adafay zlam ga ndam Zude ya tagray ni (7.2-4 ; 15.42), ahəngaraba ma ndahan̄ ya ndam Zude təzlapay na daya (3.17 ; 5.41 ; 7.11, 34 ; 15.22). Nahkay məsəra àbiki wakita ni ti ana ndam ya ti nday ndam Zude do ni ; ahaslani àbu məbəkiani a wakita ndahan̄ bu Mark àbəki wakita gayan̄ ni ka haɗ Itali ahkay do ni a Rom (ka 2 Timote 4.11 Pol àhi ana Timote tərəkioru ka naɗ a Rom nday ata Mark).

A Rom ti təgria daliya ana ndam ga Yezu a : a wakita gayan̄ ni bu ni ti Mark awayay məvi njəɗa ana nday ya ti təcakay daliya azuhva məfəki

ahàr gatay ka Yezu ni (1.12-13 ; 8.34-38 ; 10.29-30 ; 13.11-13).

Mark àngèhad ere ye ti Yezu àgray akaba àdàm ni akada ga ata Meciyà nday ata Lùk ya tângèhad ni : Yezu ànjàki ke tawi gayan ka had Gelili, òru gwar a Zeruzalem. Ay Mark àngèhad pakama ga Yezu kay ndo ; ahar gèdakani àngèhad ere ye ti Yezu àgray ni. Zlam ga Yezu ya àgray ni day ata Meciyà nday ata Lùk tângèhada àtama ga Mark na, ay pakama ga Mark ndahan ya àngèhad ni ti àtam ga nday ndahan ni (mazavu gani nihi, gurumkabu Mark 5.1-42 akaba Meciyà 8.28-34, 9.18-26 akaba Lùk 8.26-37, 41-56, ahkay do ni Mark 6.14-29 akaba Meciyà 14.1-12 akaba Lùk 9.7-9). Ku tamal àngèhad pakama ga Yezu kay ndo nàngu ni Mark àdàm Yezu ti bay macahi zlam ana mis (1.21-22, 27 ; 2.13 ; 4.1 akaba ndahan) : a wakita ga Mark bu mis tèzalay Yezu « Mùsi » (4.38 ; 5.35 ; 9.17 akaba ndahan).

Mark àngèhad ga Yezu ya àdàm tàdafi nan ana mis ba ni (1.34, 44 ; 3.12 ; 5.43 ; 7.36 ; 8.26, 30). Si ka ya ti amàmata, amanɓaba e kisim ba ni day kwa ti awayay ti mis tèsar nan ti nan way (9.9).

*Pakama ge Zeŋ bay mabaray mis ni
(Meciyà 3.1-12 ; Lùk 3.1-18 ; Zeŋ 1.19-28)*

¹*Ma Mùweni Sulumani àki ka Yezu *Krist, Wur ge Melefit, ànjàki

² akada ga Bay Melefit ya ti àdàm ni. Ma gayan ya àhi ana Yezu ni àbu mabəkiani a wakita ga bay *mahəngaray pakama gayan Izayi ni bu. Àhi :
« Nihini ti nu nàbu nəsłəroru bay məsłər goro nahan kama gayak

ti mâslamatukkabu divi.*

³ Dəŋgu gayəŋ ahəndabiyu a huɖ gili bu.

Àdəm ahkado : “Slamatumikabu divi ana Bay gəɖakani.

Ahàr àdəm divi gayəŋ mâla ndəlaɓa.” † »

⁴ Nahkay ti zal nakəŋ, təzalay naŋ Zeŋ, òru a huɖ gili vu ga *məbaray mis. Àra ènjia eslina ti àdəm ahkado : « Mbatumkaba majalay ahàr gekɔli a. Tamal kàmbatumkaba majalay ahàr gekɔli a ti, nabaray kɔli. Nahkay ti Bay Melefit ambərfəŋa zlam magudarani gekɔli ni kè kɔli a. »

⁵ Zeŋ àra àdəma nahkay ti ndam ga haɖ *Zude akaba ndam Zeruzalem ni dek tərəkia. Tàra tɪnjia ti tədəfaya zlam gatay ya tàgudar na, mək Zeŋ nakəŋ àbaray tay a zalaka *Zurdeŋ bu huya.

⁶ Zeŋ ti naŋ àbu àna azana mələmani àna eŋguc ge ezligwemi, awəlvù àna maspara ga ambəl a zuh bu. Zlam məzum gayəŋ ti eyew akaba amu.

⁷ Naŋ àbu azlah, àhi ana tay : « Maslaŋa nahaŋ naŋ àbu ara e divi ba kələŋ goro a. Naŋ nani ti mis gəɖakani, njeɖa gayəŋ àtama goro a. Nu ti way ga mandəhaɖ ahàr ti nêpicheiaba ezewed ga kimaka gayəŋ a di way ?

⁸ Nu ti nàbaray kɔli àna yam, naŋ ti ni amara məbaray kɔli àna *Məsuf Njəlatani. »

Zeŋ abaray Yezu

(Meciyu 3.13-17 ; Luk 3.21-22)

⁹ Ka ya ti Zeŋ naŋ àbu *abaray mis nahəma, Yezu ècikbiyu a Nazaret ka haɖ *Gelili, àrəkia mək Zeŋ nakəŋ àbaray naŋ a zalaka *Zurdeŋ bu.

* 1:2 Malasi 3.1. † 1:3 Izayi 40.3.

¹⁰ Yezu nan̄ àbu acəlaya a yam ni ba ni ti èpi hud̄ melefít adahvu, èpi *Məsuf ge Melefít ahərkiaya akada ga kurkoduk ya ahər na, àhuriviyu a vu vu.

¹¹ Eslini dən̄gu àhəndabiyu a hud̄ melefít bu akada dən̄gu ge mis, àhi: « Nak ti wur goro, nawayay kur dal-dal, kəmərü məbərüv dal-dal. »

*Seteni awayay ahəlfəŋa eyu kà Yezu a
(Meciyu 4.1-11 ; Lük 4.1-13)*

¹² Eslini *Məsuf ge Melefít nakəŋ àzoru Yezu a hud̄ gili vu huya.

¹³ Yezu òru ènjua a hud̄ gili ni va ti anjəhad̄ eslini vad̄ kru kru fad̄. Nan̄ àbu eslini ti *Seteni àhəlfəŋa eyu a. Ka sarta gani nani ti Yezu nan̄ àbu e kid̄ŋ ga zlam ge gili bu ; *məslər ge Melefít təbu təfi ahər.

*Yezu azalay ndam mægəs kilif fad̄, tigi ndam
madəbay nan̄
(Meciyu 4.12-22 ; Lük 4.14-15 ; 5.1-11)*

¹⁴ A vad̄ nahan̄ tàra təwəla Zeŋ a. Tàra təwəla nan̄ a nahəma, Yezu òru ka had̄ *Gelili. Òru ènjua eslina ti àhi *Ma Məweni Sulumani ge Melefít ana mis. Ahivù ana tay, àdəm ahkado :

¹⁵ « Sarta ènjia. Melefít ara azum bay gayan̄ e kid̄ŋ gekəli bu, Məgur gayan̄ ènjia. Mbatumkaba majalay ahər gekəli a, gəsumkabá Ma Məweni Sulumani na. »

¹⁶ A vad̄ nahan̄ Yezu nan̄ àbu akoru kà gəvay ga dəlöv Gelili ti èpi mis bebem cə ; bilin̄ gani slimi gayan̄ Simu, nahan̄ ni ti ni wur ga mən̄ani Andre. Nday təbu tətəliyu zəva gatay a dəlöv vu, adaba nday ndam mægəs kilif.

17 Eslini Yezu àhi ana tay : « Dəbumbiyu nu ; anagra y ti kīgum ndam məhəlibiyu mis ana Melefit akada ya ti kəgəsum kilif ni. »

18 Tàra tìcia pakama ga Yezu na ti təmbər bu zəva gatay ni ndəbak, tədəbay naŋ həya.

19 Nday təbu takoru kama gəzit ti Yezu èpi mis ndahan cə keti ; nday bəza ge Zebede, bəlan gani slimi gayan Zek, nahan ni ti ni slimi gayan Zen. Nday a *slalah ga yam bu, təbu təslamalay zəva gatay.

20 Àra èpia tay a ti àzalay tay. Nday nakəŋ tàra tìcia zalay gayan na ti təmbər bu bəŋ gatay Zebede akaba mis ya təgriki təwi ana tay ni a slalah ga yam ni bu, tədəbay naŋ.

*Yezu agariaba seteni ana maslanə nahan a
(Luk 4.31-37)*

21 A vad nahan Yezu akaba ndam madəbay naŋ ni tòru a Kafarnahum. Vad *məpəsabana àra ènjia ti təhuriyu a ahay ga *mahəŋgalavù Melefit vu, mək Yezu nakəŋ ànjəki ka macahi zlam ana mis.

22 Zlam gayan ya àcahi ana tay ni ti àgria ejep ana tay a, adaba tici macahay zlam akada gayan ni day-day ndo. Àhi ma ana tay akada ga bay ni, do ni ti akada ga ndam *məsər Wakita ge Melefit ya təcahi zlam ana mis ni do.

23 Nday təbu a ahay ga mahəŋgalavù Melefit ni bu nahəma, zal nahan seteni àniviyu a ahər bu naŋ àkibu ka tay eslini. Àzlah,

24 àdəm : « Yezu zal Nazaret ! Nak ti kadəbafəŋa mam kè leli a mam ? Kàra ge mijin leli a waw ? Nak dəgiya, nəsəra kur a lala ; nak Bay *njəlatani ge Melefit ya àslərbiyu ni. »

25 Eslini Yezu nakəŋ àzlacaki ke seteni ni bəra, àhi : « Lakakaba, sləkiaba ana maslaŋa hina. »

26 Seteni nakəŋ àra ècia zlacay gayaŋ na ti àdaday maslaŋa nani kay kay, àzlah kay kay, àsləkiaba.

27 Mis ya ti eslini ni dek tàra tìpia ere ye ti àgravu na ti àgria ejep ana tay a dal-dal ; tàzlapaki e kidin gatay bu, təďəm : « Məŋ ga mam hini mam ? Zlam gayaŋ ya àcahi ana leli ni ti zlam məweni ; azlapay akada ga bay ni. Ku seteni day àhi ma ana tay, mək təgəsikabu. »

28 Nahkay ti slimi ga Yezu àhəndoru ke weceweceni ka had *Gelili dek.

Yezu ahəŋgaraba mis a

(Meciyu 8.14-17 ; Luk 4.38-41)

29 Yezu akaba Simu, Andre, Zek, Zeŋ tàra tàhəraya a ahay ga *mahəŋgalavù Melefet ni ba ni ti tòru suwwa a magam ga ata Simu nday ata Andre huya.

30 Eslini ti mireŋ ga Simu naŋ àvu mandəhadani, aku àbəkia. Yezu òru ènjəa ti təhi ma gani huya.

31 Yezu àra ècia ma gana ti àhəďakfəŋjiyu, àgəs ahar gani, èzefteba naŋ a. Aku nakəŋ àhəlkia huya, mək wal ni afi ahàr ana tay.

32 Məlakarawa àra ègia fat àdiya a ahay va, məlan ediza ti təhəlibiyu mis ya ti tēbesey do ni dek akaba nday ya ti seteni agray tay ni dek ana Yezu.

33 Mis ga kəsə ni dek təŋgasfəŋvu kà mahay ya ti Yezu naŋ àvu ni ;

34 eslini Yezu nakəŋ àhəŋgaraba mis ya ti arməwər gərgərani awər tay na kay ; mis ya ti seteni àniviyu ana tay ni day àgariaba ana tay a. Àcafəŋa seteni na kà zlapay a, adaba təsəra naŋ a.

Yezu ahi ma gayan ana mis

(Luk 4.42-44)

³⁵ Du àna zuzueni ti Yezu ècikaba, àhəraya òru a huf gili vu. Òru ènjəa ti ahəngalay Melefit.

³⁶ Eslini Simu akaba zləbəba gayan ni tàdəboru nan.

³⁷ Tàra tàdia ahàr a ti tahi ahkado : « Mis dek tadəbay kur. »

³⁸ Eslini Yezu nakəŋ àhi ana tay : « Tokumum mədəgum a kəsa ndahan vu, ti nəhivù pakama ge Melefit ana mis nday ye eslini ni bilegeni. Nu nàra ti ga magray təwi gani nani. »

³⁹ Nan nakəŋ mək àsawadəy ka had *Gelili dek ; a kəsa gərgərani bu dek àhi pakama ge Melefit ana mis a ahay ga *mahəngalavù Melefit ye eslini ni bu, àgariaba seteni ana mis ndahan a daya.

Yezu ahəngaraba zal ambələk a

(Meciyə 8.1-4 ; Luk 5.12-16)

⁴⁰ A vad nahan zal ambələk nahan àrəkia ka Yezu a àbəhadì mirdim, àhi ahkado : « Kam-kam, tamal kawayay ti kisliki mahəngaraba nu a ti nīgia mis njəlatana. »

⁴¹ Eslini àsia cicihi ana Yezu a ; Yezu nakəŋ àzoru ahar, ènjifiŋ, àhi ahkado : « Nawayay, gia mis njəlatana. »

⁴² Yezu àra ènjifiŋa ti maslanə nani àngaba, ègia mis njəlatana huya.

⁴³⁻⁴⁴ Eslini Yezu àləgi, àhi ahkado : « Nihì kəŋgaba nahəma, kəhi ma gani ana maslanə ba. Ru kəŋgazli vu gayak ni ana bay *mangalabakabu mis akaba Melefit sawan ; kəvi zlam ana Melefit akada ge Məwiz ya àdəm a wakita gayan bu ni, adaba kīgia

mis njelatana. Nahkay mis etipi. Etipia ti atəsər nak kəngaba, kīgia mis njelatana. » Àra àhia ma nahkay ti àhi : « Sləka. »

⁴⁵ Ay zal nakəŋ àra àsləka ti anjəki ka mədəm pakama ni dal-dal sawaŋ. Maslaŋa ya ti àdi ahàr ni lu ba àhi ma gani. Àdəmva pakama na nahkay ti Yezu èsliki məhuriyani a kəsa vu vay-vay va do, adaba mis təsabaki. Nahkay ànjəhad e gili cak àfəŋ kà kəsa, mis gwar eley gwar eley do dek tərəkioru.

2

Yezu ahəŋgaraba zal dərə (Meciyu 9.1-8 ; Lək 5.17-26)

¹ Àra àgra vad a bal zla ti Yezu àŋga a Kafarnahum a. Naŋ àbu a magam eslini ti mis təcifinə daday a.

² Tərəkia tàra təŋgasvu dal-dal a ahay ya ti naŋ àvu ni bu. Məlaŋ manjəhadani kà gəvay gayaŋ àbi, kà mahay tekeđi məlaŋ àbi, adaba mis ni təsabay. Naŋ nakəŋ naŋ àbu acahi ma ge Melefit ana tay.

³ Naŋ àbu acahi zlam ana tay nahkay ti mis ndahaŋ fad təzibiyu zal dərə nahaŋ àki ka slalah.

⁴ Ay tisliki məzikabiyu naŋ ana Yezu do, adaba mis tisliva eslina. Nahkay ti təcəliyu ka *dalahaŋ ga ahay ni, təhəlkia gwar ka palahaŋ ya ti Yezu naŋ àvu na bal, mək təfiyu naŋ mandəhadkiani ka slalah gayaŋ ni gwar ka məlaŋ məhəlkiana ni.

⁵ Yezu nakəŋ àra èpia ere ye ti tàgray na ti àsəra təfəkia ahàr a. Nahkay àhi ana zal dərə ni : « Wur goro, zlam magudarani gayak ni məmbərfukana dek. »

⁶ Eslini zla ti ndam *məsər Wakita ge Melefit təvu manjəhadani bilegeni. Nday nakəŋ təbu təjalay a ahàr gatay bu, təhi ana ahàr ahkado :

⁷ « Àdəm ma hini ti kamam ? Azay ahàr gayan akada naŋ Melefit timey ! Way esliki məmbərfəŋa zlam magudarani kè mis a tata way ? Tigi Melefit kwa do ni ! »

⁸ Nday təbu təjalay ahàr nahkay ti Yezu àsəra ere ye ti təjalaki ahàr na àndava, mək àhi ana tay : « Kajalum ahàr nahkay ti kamam ?

⁹ Zləzladə gani ti nəhi : “Zlam magudarani gayak ni məmbərfukana,” tək day ti nəhi : “Cicikaba, za slalah gayak na, sawadəy” ni aw ?

¹⁰ Ay nawayay ti kəsərum nu *Wur ge Mis ti nisliki məmbərfəŋa zlam magudarani kè mis ka had a. » Mək àhi ana zal dəra nakəŋ :

¹¹ « Nəhuk nahəma : cicikaba, za slalah gayak na, ru a magam. »

¹² Eslini naŋ nakəŋ ècikaba cəkwaď həya, àzay slalah gayan ni, àhəraya e mite va kè eri ge mis na dek. Ere ye ti àgravu ni ti àgria ejep ana tay a dek, tədəgi ana mazləbay Melefit. Tədəm : « Ere hini bik-bik, mipi kè eri geli ndo. »

Yezu azalay Levi

(Meciyu 9.9-13 ; Lək 5.27-32)

¹³ Yezu nakəŋ òru gwar kà gəvay ga dəluy ni keti. Mis dek tərəkioru, mək àcahi zlam ana tay.

¹⁴ Ka gayan ya naŋ àbu akoru ni ti èpi Levi wur ga Alfe, naŋ àbu manjəhadani digəsa ka mələŋ *məhəl hadam. Eslini Yezu nakəŋ àhi ahkado : « Dəbabiyyu nu. » Nahkay Levi nakəŋ ècikaba cəkwaď, àdəboru naŋ.

15 Kələŋ gani Yezu akaba ndam maɗəbay naŋ ni tòru afa ge Levi nakəŋ. Tòru tìnjəa eslina ti təzum zlam akaba ndam məhəl haɗam akaba ndam magudar zlam ndahaŋ kay, aɗaba mis nday nani ti nday dal-dal, təbu taɗəbay naŋ.

16 Yezu naŋ àbu azum zlam akaba tay nahkay ti ndam *məsər Wakita ge Melefit tìpia ; nday nani ti ndam *Feriziyen. Tàra tìpi naŋ a ti təhi ana ndam maɗəbay naŋ ni ahkado : « Ahəmamam ti Yezu azum zlam ka ahar bəlaŋ akaba ndam məhəl hadam akaba ndam magudar zlam ni mam ? »

17 Naŋ nakəŋ àra ècia pakama gatay na ti àhi ana tay ahkado : « Ndam ya ti nday njalaŋ-njalaŋ ni ti tòru afa ga zal doktor do ; si ndam ga arməwər day kwa ti takoru afa gani. Nu nàra ti ga mazalay ndam jireni do, nàra ti ga mazalay ndam magudar zlam sawaŋ. »

Məgəs ndəra

(Meciyə 9.14-17 ; Lək 5.33-39)

18 A vaɗnahaŋ ndam maɗəbay Zeŋ bay məbaray mis ni təbu təgəs ndəra akaba ndam Feriziyen. Eslini mis tərəkia ka Yezu a təhi ahkado : « Ndam maɗəbay Zeŋ ni akaba ndam Feriziyen ni təbu təgəs ndəra ti ndam maɗəbay kur ni təgəs do ni ti kamam ? »

19 Yezu àhəŋgrifaŋ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Ka ya ti bay ya ti aday wal ni nday təbu akaba zləbəba gayaŋ ni ti zləbəba ni təgəs ndəra tata waw ? Təgəs ndəra ka ya ti naŋ àbu akaba tay ni do.

20 Ay sarta nahaŋ amara, atəgəskia bay ga wal ni kà tay a. Ka sarta gani nani day kwa ti atəgəs ndəra.

21 Yaw mis àbi azay azana maweni asiviyu ana azana gayan midigweni bi. Tamal àgra nahkay ti azana maweni ni ara asakivu azana midigweni ni, mak melaṅ meguzlehvani ni ara asagakivu.

22 Nahkay day mis abaviyu zum new-neweni e kene-kene midigweni vu ti àbi. Tamal àgra nahkay ti, zum new-neweni ni àra àwasa ti ara etezkaba kene-kene na, nahkay ti emizikiba ka tay a cicuena. Tàbaviyu zum new-neweni ti e kene-kene maweni vu. »

*Yezu nan bay ga vad mepasabana
(Meciya 12.1-8 ; Luk 6.1-5)*

23 A vad *mepasabana nahan ba ti Yezu akaba ndam madabay nan ni tibu taslakaba a vedaṅ ga *alkama ba. Eslini ndam madabay nan ni tibu teheboru alkama ni ga mahapadani ka ahàr divi.

24 Tàbu teheboru nahkay ti ndam *Feriziyen ndahan tahi ana Yezu : « Melefit àdàm e *Divi gayan ni bu : “Kègrum tawi a vad mepasabana ba ba” ti, nihi ti ndam madabay kur ni tagray ti kamam ? »

25-26 Eslini Yezu àhəngarfəṅ, àhi ana tay ahkado : « Kèjeṅgum ere ye ti Devit àgray ni ndo aw ? Ka ya ti Abiyatar nan bay gədakani ga ndam *maṅgalabakabu mis akaba Melefit ni ti Devit zladà àdəkiva, ləwir àwər tay akaba ndam gayan. Nahkay ahuriyu a ahay ge Melefit ni vu, àzum *dipeṅ ya tàfəkadī ana Melefit ni. Ay ti Melefit àdàm e Divi gayan ni bu, mis ndahan təzum dipen nani do ; si ndam *maṅgalabakabu mis akaba Melefit ni day kwa ti təzum. Ay Devit nakəṅ òru àzum, mak àvi ana ndam gayan ni, təzum bilegeni. »

²⁷ Yezu àhi ana tay keti : « Vad məpəsabana ti Bay Melefit àgriaya ana mis a, do ni ti àgri mis ana vad məpəsabana ndo.

²⁸ Nahkay ti ku a vad məpəsabana ba day Bay ya ti adəm tâgray zlam hini ni ti nu *Wur ge Mis. »

3

*Yezu ahəngaraba zal ya ahar mikəlfina na
(Meciyu 12.9-14 ; Luk 6.6-11)*

¹ Yezu àngoru a ahay ga *mahəngalavù Melefit ni vu keti. Eslini zal nahan nan àvu ahar mikəlfina.

² Mis ye eslini ni təbu tamənjələŋ ana Yezu. Təhi ana ahər ahkado « Kani vad *məpəsabana ti, akal ti ara ahəngaraba nan a waw ? » Tawayay tacalki Yezu ka zlam magudarani.

³ Yezu nakəŋ àhi ana zal ya ti ahar mikəlfina ni : « Cikaba, ra e kidin ge mis ni va. »

⁴ Mək àhi ana mis ya ti eslini ni : « ŋgakaday, Melefit adəm mam a wakita ya Məwiz àbəkì ni bu mam ? Àvia divi ana mis ga magray zlam sulumana a vad məpəsabana tək, ga magray zlam magudarana waw ? Ga mahəngay mis tək, ga makad mis aw ? » Nday nakəŋ təlakkabá te-te.

⁵ Amənjələŋ kà tay àna məzum bəruv dal-dal, adaba ticiiki slimi do. Àhi ana zal ya ti ahar mikəlfina ni : « Təlbiyu ahar gayak ni. » Àra àtəlìkabiya ti ahar gayan ni àslamalava, ègia sənduḅana.

⁶ Ndam *Feriziyen ni tàra tìpia ere ye ti àgravu na ti tàhəraya a ahay ni ba, təngasvu akaba ndam madəbay bay *Erot ni həya ; tàgray sawari ahəmamam ti tìjin Yezu ni.

Mis kay tara afa ga Yezu a

⁷ Yezu akaba ndam maɗɗabay naŋ ni tàsləka tòru kà dəluy ni. Mis dal-dal tàdɗəboru naŋ : tàdɗəboru naŋ ti ndam Gelili, ndam *Zɗde

⁸ akaba ndam ga kəsa gatay Zerɗzalem, ndam Idɗme, mis ya ti tàsləkabiya ke ledi ga zalaka *Zɗrdeŋ a ni, ndam ga haɗ ga kəsa Tir akaba ga kəsa Sidon. Təràkia dal-dal aɗaba ticia ere ye ti àgray na dek.

⁹ Eslini àhi ana ndam maɗɗabay naŋ ni ahkado : « Slamalumukabá *slalah ga yam a, do ni ti mis ni atanɗələɗ nu. »

¹⁰ Àhi ana tay nahkay ti aɗaba naŋ àbu ahəŋgaraba mis a dal-dal. Nahkay ndam ga arməwər dek tàdɗəkiyu ; way way do awayay ti mǐjifin lu.

¹¹ Seteni ni tàra tǐpia naŋ a ti tàbəhadǐ mirdim, meleher ndiɓa ndiɓa ana haɗ, tàdəgiki ana zlahay, tàhi ahkado : « Nak Wur ge Melefit. »

¹² Eslini Yezu àzlacaki ka tay ŋgak-ŋgak, àhi ana tay : « Kəɗəfum nu ba. »

*Yezu adaba ndam asak gayan a kru mahar cɗ
(Meciyɗ 10.1-4 ; Lɗk 6.12-16)*

¹³ Yezu àcəloru a həma vu. Eslini àzalay ndam ya ti àdaba tay a ni ; nday nakəŋ tərəkivoru.

¹⁴ Ndam ya tigi ndam gayan ni ti nday kru mahar cɗ : awayay ti tǎnjəhadkabu, mǎslər tay ga məhioru pakama gayan ana mis ; *

* **3:14** A wakita ndahan bu tàɗəm : « Ndam ya ti tigi ndam gayan ni ti nday kru mahar cɗ, àzalay tay ndam asak gayan : awayay ti tǎnjəhadkabu. »

¹⁵ àvi njəda ana tay ti tãgariaba seteni ana mis a daya.

¹⁶ Nday kru mahar cœeni ni ti slimi gatay nday hi : Simu àdi slimi Piyer,

¹⁷ bæza ge Zebede ata Zek nday ata wur ga mənani Zeŋ ; nday ti Yezu àdi slimi ana tay Bowanerges, awayay adəmvaba nday akada ga aday ga avər ya aməcay ni ;

¹⁸ Andre, Filip, Bartelemi, Meciyə, Tumas, Zek wur ga Alfe, Tade, Simu naŋ bəlan ga ndam ya takadvakivu ka had gatay ni,

¹⁹ nahaŋ ni ti ni Zədas Iskariyot, bay ya ti amara məsəkonomu Yezu ni.

Yezu ti agray təwi àna njəda ge Melefit tək, àna njəda ge Seteni aw ?

(Meciyə 12.24-32 ; Lək 11.15-23 ; 12.10)

²⁰ Yezu akaba ndam madəbay naŋ ni tanga a magam a. Eslini mis dal-dal tangaşəŋvu kà tay keti. Mis ni təbu kay nahkay ti Yezu akaba ndam madəbay naŋ ni ahar tekeđi təŋgətfəŋ ga məzum zlam do.

²¹ Ndam gayan ni tارا ticia ti tارا. Tawayay tazay naŋ, tədəm ahkado : « Endisl àniviyu va bi. »

²² Ndam *məşər Wakita ge Melefit təbu eslini, ticikbiyu kwa a Zerəzalem. Tədəm ahkado : « Yezu nahəma, seteni *Belzebəl àniviyu. Agariaba seteni ana mis a ni ti àna njəda ga bay ge seteni nani. »

²³ Eslini Yezu əzalay tay, àhi ma ana tay àna ma *gozogul : « Ahəmamam *Seteni esliki magaray ahər gayan gayanani ni mam ?

24 Tamal ndam ga haɗ nahaŋ nday ndayani takadvu e kidinŋ gatay bu ni ti haɗ gani àŋgoru kama do.

25 Tamal ndam ga huɗ ahay takadvu e kidinŋ gatay bu ni ti huɗ ahay gani àŋgoru kama do.

26 Nahkay day tamal Seteni ezirey ahàr gayanŋ ti njɛda gayanŋ èdeva, àŋgoru kama koksah ; gayanŋ àndava hɔya. »

27 Yezu àdɛm keti : « Mis ahuriyu a ahay ge mis njɛda-njɛdani vu, mæk ahɛlfɛŋa zlam gayanŋ a mɛnjɛɗ mɛwɛl nanŋ ti àgravu koksah. Si tamal àwɛla nanŋ a day kwa ti ahɛlfɛŋa zlam gayanŋ a.

28 Nɛhi ana kɛli nahɛma, zlam magudarani ge mis ya tagudar ni ðek akaba ndivey ya tindivi Melefit ni ðek ti Melefit ambɛrfɛŋa kà tay a.

29 Ay maslaŋa ya ti endivi Məsuf gayanŋ ni ti, magudar zlam gayanŋ nani ti Melefit àmbɛrfɛŋa ðay-ðay do. Maslaŋa nani amanjɛhad akaba zlam magudarani gayanŋ ni kaŋgay-kaŋgay hɔya. »

30 Yezu àhɛŋgarfɛŋ kà pakama gatay ni nahkay ti adaba tàdɛm « Seteni àniviyu. »

Ndamam ndam ga huɗ ahay ga Yezu edeɗinŋ edeɗinŋeni ni mam ?

(Meciyu 12.46-50 ; Luk 8.19-21)

31 Eslini mɛŋ ga Yezu akaba bɛza ga mɛŋ ga Yezu tàra tinjia. Nday e mite bu, tàslərkiyu mis ti màzaliyu nanŋ.

32 Ay ti mis tàvu dal-dal manjɛhadani, tèvelinŋia ahàr ana Yezu a. Tɛhi ahkado : « Ata muk akaba bɛza ga muk tàbu e mite bu, tàzalay kur. »

33 Àhɛŋgrifɛŋ ana tay, àdɛm ahkado : « Mɛŋ goro ti way ? Bɛza ga mmawa ti ndamam ? »

³⁴ Eslini Yezu nakəŋ àmənjaləŋ kè mis ya ti tèvelinji ahàr ni dèk, àhi ana tay ahkado : « Məŋ goro akaba bəza ga mmawa nahəma, nday hini.

³⁵ Maslaŋa ya ti agray ere ye ti Melefit awayay ni ti, naŋ nani ti wur ga mmawa zalani, bi walani, mmawa daya. »

4

Bay mabəhad hilfi ga zlam (Meciyu 13.1-9 ; Luk 8.4-8)

¹ Yezu òru gwar kà gəvay ga dəluv ni ga macahi zlam ana mis keti. Eslini mis dal-dal təcakalafəŋvu, nahkay naŋ nakəŋ káy àcaliyu a *slalah ga yam vu ka ahàr ga dəluv ni, ànjəhadviyu digus, àcahi zlam ana tay ; mis macakalavani ni nday təbu kà gəvay ga dəluv ni, təbi slimi.

² Àcahi zlam gərgəri kay ana tay àna ma *gozogul. A pakama gayan ya àhi ana tay ni bu ni ti àdəm ahkado :

³ « Cəm day, maslaŋa nahaŋ àhəraya òru e gili ga mabəhad hilfi ga zlam.

⁴ Naŋ àbu abəhadoru hilfi ga zlam ni ti ɓal gani àdəgoru e divi vu. Nahkay edidŋ tàra təndaba.

⁵ Bal gani keti àdəgoru ka pələd ya had àhəcaki ni. Àfətaya huya, adaba had àki ka pələd ni kay bi.

⁶ Àra àfətaya, fat àra àvədia ti èhirinaba adaba àbiyu sliri a had vu kay ndo.

⁷ Bal gani keti àdəgiyu a adak vu. Àra àfətaya ti adak ni tədəkkabu akaba naŋ, təngecekabá naŋ a, nahkay ti àbi bəza ndo.

⁸ Bal gani keti àdəgoru ka had sulumani. Àra àfətaya ti àdək, àbi bəza. Bəlaŋ gani àbi bəza kru

kru mahkær, bəlaŋ gani keti bəza kru kru muku, nahaŋ ni bəza diŋ. »

⁹ Yezu àdəm keti : « Maslaŋa ya ti slimi àfəŋ ge mici zlam nahəma, mîci lala ! »

*Yezu ahi ma ana mis àna ma gozogul ti kamam ?
(Meciyu 13.10-17 ; Luk 8.9-10)*

¹⁰ Ka ya ti Yezu naŋ àbu cak nahəma, ndam maɗəbay naŋ kru mahar cœeni ni akaba mis ndahaŋ ya taɗəbay naŋ ni tìhindifiŋa pakama àki ka ma *gozogul gayaŋ ya àdəm na.

¹¹ Àhi ana tay ahkado : « Lekulum ti Melefit àdəfikiaba zlam maŋgahani àki ka Məgur gayaŋ na ana kuli a. Ana mis ndahaŋ ga dala ni ti ma gayaŋ ya ahi ana tay ni dek ti ma gozogul.

¹² Agray nahkay ti

“Ku tamal taməŋjaləŋ ka zlam lala nəŋgu ni tìpi ba ; ku tamal təbi slimi ana pakama lala nəŋgu ni tìci ba.

Do ni ti atambatkaba məbərurv gatay a,

Melefit ambərfəŋa zlam magudarani gatay ni kà tay a.” * »

Yezu adafaba ma gozogul ga bay mabəhad hilfi ga zlam na

(Meciyu 13.18-23 ; Luk 8.11-15)

¹³ Yezu àhi ana tay keti : « Kicəm ma *gozogul hini do ! Akara kicəm ndahaŋ ni dek ti ahəmamam ?

¹⁴ Bay ya ti abəhad hilfi ga zlam ni, naŋ akada bay ya ti àhi pakama ge Melefit ana mis ni.

* 4:12 Izayi 6.9-10.

15 Mis ndahaŋ tɛbu, nday akada divi ya ti hilfi ga zlam àdɛgaki ni : tìcia pakama ge Melefit a, mæk *Seteni ara ahəliaba pakama nana ana tay a hɛya.

16 Mis ndahaŋ day tɛbu, nday akada pələd ya ti hilfi ga zlam àdɛgaki ni : tìcia pakama ge Melefit na ti tɛgəskabu àna məmərani hɛya.

17 Ay pakama nani àhuriviyu ana tay a məbəruv vu do, akada ge sliri ya ti tòru a had vu do ni ; tɛgəskabu ti ga hayaŋani. Tamal zlam zləzladani àdia ahàr ana tay a, ahkay do ni mis tɛgri daliya ana tay azuhva pakama ge Melefit ni ti təmbrəŋ hɛya, tɛgəskabu va do.

18 Mis ndahaŋ tɛbu, nday akada hilfi ga zlam ya ti àdiyu a huɗ ga adak vu ni : tìcia pakama ge Melefit a ti tɛgəskabu.

19 Ay majalay ahàr ga duniya ariva ana tay a, elimeni agosay tay, zlam gərgərani ndahaŋ egi eri ana tay daya. Zlam nday nani dɛk tɛŋgecekabu zlam akada ga adak ni. Nahkay ti pakama ya ndam nday nani tici ni àzaya araŋa do.

20 Mis ndahaŋ ti ni tici pakama ge Melefit ; tici ti tɛgəskabu. Nday akada had sulumani ya hilfi ga zlam àdɛgaki ni, nahkay tɛbi bəza. Bəlaŋ gani abi bəza kru kru mahkə, bəlaŋ gani keti bəza kru kru muku, nahaŋ ni bəza diŋ ni. »

*Ma gozogul àki ke ceŋgel akaba darama
(Luk 8.16-18)*

21 Yezu nakəŋ àhi ana tay keti : « Maslaŋa àbu ahəmbaki dagəla ke ceŋgel mibefteni, ahkay do ni afiyu ceŋgel ni a zuh slalah vu aw ? Aha ! Afəkad ka məlaŋ zaŋani do aw !

22 Nədəm nahkay ti adaba zlam ya ti manğahani ni dek emipivu, zlam ya ti madafani fañ do ni dek emicivu daya.

23 Tamal slimi təfəñ kè kəli ge mici zlam nahəma, cam ! »

24 Əhi ana tay keti : « Bumi slimi ana pakama ya ti kicam ni. Darama ya lekulum kəgurumi zlam ana mis ndahan əna nañ ni ti Melefit day aməguri zlam ana kəli əna nañ, mək aməgurikiviyu ana kəli əkivu.

25 Adaba maslaña ya ti zlam gayan əbu ni ti atəvikivu. Ay maslaña ya ti zlam gayan əbi nahəma, ku ere ye ti əfəñ ni day atəzafəña. »

Ma gozogul əki ke hilfi ga zlam ya afətaya ni

26 Yezu əhi ana tay keti : « *Məgur ge Melefit ti azavu akada ga bay ya ti abəhad hilfi ga zlam ni.

27 Ku tamal bay nani enji dəwir, ku tamal epidekva, məlavad akaba məlafat gani nəngu ni, hilfi ga zlam ni afət, adək : ahəmamam afət, adək ni ti nañ əsər do.

28 Had ni agray zlam zlam gayan : zlam ni afətkiaya, mək abay ahər. Ara əba ahər a ti abi bəza kay.

29 Ka ya ti zlam ni əndəha nahəma, bay nani azay məvəd gayan, adaba sarta ga mabazani ənija. »

Ma gozogul əki ke hilfi ga zlam gəziteni

(Məciyə 13.31-32, 34 ; Lək 13.18-19)

30 Adəm keti : « Məzum *Məgur ge Melefit ti əzavu akaba mam ? Mara madafaba əna ma *gozogul weley ?

³¹ Cùm day, Məgur ge Melefit ni ti àzavu akaba wur ge hilfi ga zlam gúziteni, gúziteni e kidin̄ ga bəza ge hilfi ndahan̄ ya a duniya bu ni dek.

³² Tizligia ti adək, àtam zlam ya ti tizligi e dini bu ni dek àna gəđakani. Ađal ahar gəđákani, eđidin̄ tagraviyu lala gatay a huđ gani vu tata ; tanjəhad e zahweri gani bu. »

³³ Yezu àcahi ma ge Melefit ana mis àna ma *gozogul kay akada nday hini. Àhi ma ana tay ti ya tislíki miceni tata ni.

³⁴ Ma gayan̄ ya àhi ana tay àna ma *gozogul do ni ti àbi, ay ka ya ti nan̄ àbu akaba ndam madəbay nan̄ ni ka ahàr gatay ni ti àđəfiaba ana tay a dek lala.

*Yezu azlacaki ka aməd
(Meciyu 8.23-27 ; Luk 8.22-25)*

³⁵ Məlakarawa gani ti Yezu àhi ana ndam madəbay nan̄ ni : « Tokumum mədəgum gwar ke ledi ga dəluv ni. »

³⁶ Nahkay nday nakəñ təsləkaba e kidin̄ ge mis dal-dalani ni ba, təhurkiviyu ka Yezu a *slalah ga yam vu, təzay nan̄ àna nan̄. *Slalah ga yam ndahan̄ təbu kà gəvay gani gayan̄ ya təzay nan̄ àna nan̄ ni.

³⁷ Nday təbu təzoru nan̄ ti aməd gəđakani àkəzlabiyu ka ahàr ga yam ni, mək yam ni àjađasliyu a slalah ga yam ni vu, awayay arəhvù wudak. ³⁸ Ka ya ti aməd ni nan̄ àbu akəzlay nahəma, Yezu nan̄ àvu e đəwir bu gwar ke metelin̄ ga slalah ga yam ni, àfəki ahàr ka zlam kuđ-kuđani. Nan̄ e đəwir bu ni ti nday nakəñ tēpidək nan̄, təhi : « Məsi ! Leli dek miji ti ahəluk ahàr do aw ? »

³⁹ Nan̄ nakəñ àra èpidəkva ti àzlacaki ka aməd ni bəra, àhi ana yam ni : « Lakakaba ! Kàdaday va ba ! »

Eslini aməf ni àmbrəŋ makəzlani həya, yam ni ègia dægika.

⁴⁰ Aməf ni àra àmbrəŋa makəzlana ti Yezu àhi ana ndam madəbay naŋ ni : « Aŋgwaz awər kəli ti kamam ? Kekileŋa kəfumku ahàr ndo aw ? »

⁴¹ Ere ye ti Yezu àgray ni àsia aŋgwaz ana tay a dal-dal, nahkay təzlapay e kidiŋ gatay bu, tədəm ahkado : « Naŋ hini ti way ? Aməf akaba yam day ticiiki slimi ni ! »

5

Yezu agariaba seteni kay ana maslaŋa nahaŋ a (Meciyə 8.28-34 ; Lək 8.26-39)

¹ Yezu akaba ndam madəbay naŋ ni tòru ke ledi ga dəluv ka had ga ndam Zerasa.

² Àra àhəraya a *slalah ga yam ni ba ni ti zal nahaŋ seteni agray naŋ àhəraya e kidiŋ ge mindiviŋ ba, àŋgwivabiyu a ma vu həya.

³ Zal nani ti anjəhad kè mindiviŋ, mis tàmətaɓfəŋa, ku àna jejirɓi day tisliki məwəl naŋ va do.

⁴ Ahaslani təwəla naŋ àna jejirɓi a akaba təbiviya sisel a asak va sak kay nəŋgu ni, èheɓkaba dek. Njəda gayan àtama ge mis ya ti təgəs naŋ na.

⁵ Nahkay ti məlavad akaba məlafat naŋ àbu anjəhad kà məlaŋ ge mindiviŋ, a həma bu ; azlah, esliŋkaba vu gayan àna akur a.

⁶ Àra èpibiya Yezu a driŋ ti àzəbiyu asak ; àra ènja ti àbəhadī mirdim grik, meleher ndiɓ ana had.

⁷ Àdiki ana zlahay, àhi ahkado : « Nak Yezu Wur ge Melefit naŋ agavəla driŋ ti kadəbafua mam ? »

Nahəŋgalay kur kam-kam àna slimi ge Melefit, kəgru daliya ba ti ! »

⁸ Àdám nahkay ti adaba Yezu àhi : « Nak seteni, hərəya a maslaŋa hini ba » palam.

⁹ Yezu èhindifiŋa ma, àhi : « Slimi gayak way ? » Àhəŋgrifəŋ : « Slimi goro Gaslka, adaba leli kay dal-dal. »

¹⁰ Àhəŋgalay Yezu dal-dal, àhi : « Kam-kam, kəgaraba leli ka hađ hina ba ti ! »

¹¹ Eslini ti mədrəs təbu kay ka ahar bəlaŋ, təzum zlam kə gəvay ga həma.

¹² Nahkay seteni ni tihindifiŋa ma kə Yezu a, təhi ahkado : « Vi divi gani ana leli, ti mərəkivoru ka mədrəs nday tegani, ga moru məhuriviyani ana tay ti. »

¹³ Yezu nakəŋ àvi divi gani ana tay. Nahkay seteni ni təmbərəŋ zal nakəŋ, tòru təcəlivù a ahàr vu ana mədrəs ni, mək mədrəs ni tədəgiki ana hwa gədik. Təcuhworu, tòru tədəguyu a dəluv ni vu cizliv cizliv. Tagray dəbu cə, dek tizia kədap.

¹⁴ Eslini nday ya ti tajəgay mədrəs ni day tədəgiki ana hwa tidizl bilegeni. Tòru a huđ ga kəsa vu akaba gili gani, tàra təhibiyu ma gani ana mis. Mis ga kəsa ni tàra ga mamənjaya ere ye ti àgravu na.

¹⁵ Tàra tərəkia ka Yezu a ti tìpi bay ya ti seteni Gaslka àsləkiaba a ahàr ba ni naŋ lala, manjəhadani digəsa akaba azana məbakabani, ègia sulumana. Tàra tìpia naŋ a ti aŋgwaz àdəgakia ka tay a silim.

¹⁶ Eslini nday ya ti tìpia ere gani nana ni ti təŋgəhadì ma gani ana ndam ga kəsa ni. Təŋgəhad

ere ye ti àgrakivu ke seteni ni akaba ere ye ti àgrakivu ka mædrés ni.

¹⁷ Tàra tângəhadá ti mis ye eslini ni tənjàki ka mahəngalay Yezu, təhi : « Sləkaba ka had geli a. »

¹⁸ Ka ya ti Yezu acəliyu a slalah ga yam ni vu nahəma, zal ya ti seteni əsləkiaba ni əhəngalay naŋ, əhi ahkado : « Nadəbay kur bilegeni ti. »

¹⁹ Ay Yezu əhəngrifəŋ, əhi : « Aha, ru a magam, kəngəhadí ere ye ti àgrakukvu ni dek ana ndam gayak. Hi ana tay kəsia cicihi ana Bay gayak gəđakana, hi ere ye ti àgruk ni dek ana tay. »

²⁰ Nahkay ti zal nakəŋ əsləka, ərə a kəsa ga had ni vu dek ; təzalay had gani nani *Kəsa Kru. Eslini əngəhadoru ere ye ti Yezu əgri ni dek. Mis ni tàra ticia ma gana ti əgria ejep ana tay a dek.

*Yezu ahəngaraba wal nahaŋ akaba wur dahalay a
(Meciyu 9.18-26 ; Lək 8.40-56)*

²¹ Yezu akaba ndam madəbay naŋ ni təsləka əna slalah ga yam na. Tòru tìnjàa gwar ke ledi ga dəluv na ti təhəraya a slalah ga yam ni ba. Ka ya ti Yezu naŋ əbu ka dəŋ-dəŋ ga dəluv ni ti mis dal-dal tàra tēvelinji ahàr.

²² Eslini maslaŋa nahaŋ təzalay naŋ Zayros àra ; naŋ gəđakani ga ahay ga *mahəngalavù Melefit. Àra əpia Yezu nakəŋ a ti àrəkioru, əbəhad mirdim kə meleher gayaŋ, ahàr ndiəba ana had.

²³ Əhəngalay naŋ kay, əhi ahkado : « Kam-kam, wur goro dahalayani naŋ əbiyu amət ti, nihindi kur ti kàra kəbəki *ahar, ti məngaba, amət ba ti. »

²⁴ Nahkay Yezu nakəŋ ərə. Mis dal-dalani ni tēvelinja ahàr a, təbu tadəboru naŋ dəbəsia.

25 Eslini wal nahan àbu, mimiz aslækafəŋa agray vi kru mahar cə.

26 Nan àbu acakay daliya àna nan dal-dal, àdəbakaba ndam doktor a dek, ègwejelekaba zlam gayan a dek, ŋgulum gani day àbi, asagaki asagaki do sawan.

27 Wal nakəŋ àra ècia pakama ya ti təbu təzlapaki ka Yezu na ti òru gwar kələŋ e kidīŋ ge mis dal-dalani ni vu, ènjifīŋ kà azana ga Yezu nakəŋ.

28 Àgray nahkay ti adaba àhi ana ahàr : « Tamal ti nīnjifīŋa kà azana gayan na day, nanğaba. »

29 Eslini mimiz gayan ya ti aslækafəŋa ni àmbrəŋa nan a huya. Wal nakəŋ àsər arana àbi awər nan va bi, ègia njalaŋ-njalaŋana.

30 Ka ya ti wal ni àŋgaba nahəma, Yezu àsər huya njəda gayan àhəŋgaraba maslaŋa. Àra àsərkia nahəma, àmbatvakivu ke mis dal-dalani ni, àhi ana tay ahkado : « Way ènjifīŋ kà azana goro ni way ? »

31 Ndam madəbay nan ni təhi ahkado : « ŋgaka-day akaba mis damkukulani ni ti kəsər kaba ahəmamam ti way ènjifək way ni ? »

32 Ay Yezu nakəŋ nan àbu eheliŋ eri gwar kà gəvay gayan, awayay epi maslaŋa ya ti ènjifīŋ ni.

33 Eslini wal nakəŋ anğwaz awər nan, nan àbu agəgər slaḅ-slaḅ. Nan àbu agəgər nahkay ti àrəkia ka Yezu nakəŋ a, àbəhadī mirdim meleher ndiḅ ana haḅ, adaba àsərkia ke ere ye ti àgrakivu na ; àhiaba jiri gana dek.

34 Eslini Yezu nakəŋ àhi ahkado : « Wur goro ni, Melefit àhəŋga kur a adaba kəfəkua ahàr a palam. Sləka, ru àna sulumani ; arməwər gayak ni àŋgukukvu ḅay-ḅay va ba. »

35 Ka ya ti Yezu naŋ àbu azlapay nahkay nahàma, mis ndahaŋ tìnjia, tàsləkabiya afa ga gəɗakani ga ahay ga mahəŋgalavù Melefit na, tàra təhi ahkado : « Wur gayak nakəŋ èndeverva. Kekileŋa kiwisiri ahàr ana məsi ti kamam ? »

36 Ay Yezu àbi slimi ana ma gatay ni ndo, àhi ana gəɗakani ga ahay ga mahəŋgalavù Melefit ni ahkado : « Aŋgwaz àwər kur ba, fəku ahàr ciliŋ. »

37 Eslini Yezu àcafaŋa mis ndahaŋ na ðek ga maɗəboru naŋ a ; àɗəm si ata Piyer, Zek, Zeŋ wur ga məŋ ge Zek ni tàɗəboru naŋ ciliŋ.

38 Tòru a magam afa ga bay ga ahay ga mahəŋgalavù Melefit ni. Tòru tìnjua ti tədi ahàr ana mis kay titəwi, təzlah, tagray delələ. Yezu àra èpia tay a ti

39 àhuriyu, àhi ana tay ahkado : « Kazlahum mam ? Kitəwəm mam ? Wur ni àmət ndo, naŋ àbu enji ɗawir timey. »

40 Àra àhia pakama ana tay a nahkay ti tàyefiŋ. Eslini Yezu nakəŋ àgaraya mis ya titəwi na ðek e mite va, àzay bəŋ ga wur ni, məŋ ga wur ni akaba ndam ya ti tàɗəbabiyu naŋ ni ciliŋ, mək təhuriyu ka mələŋ ya ti tàfəkaɗ wur ni.

41 Tàra təhuriya ti Yezu nakəŋ àzay ahar ga wur ni, àhi ahkado : « Talita kumi. » Awayay aɗəmvaba « Wur dahalay, nəhuk, cikaba. »

42 Nahkay ti wur nakəŋ ècikaba huya, naŋ àbu asawaɗay. Wur nani ti vi gayan kru mahar cə. Àra àŋgaba ti nday ya a ahay bu ni àgria ejep ana tay a kay.

43 Eslini Yezu àləgi ana tay kay, àɗəm : « Ere ye ti nəgray ni ti maslaŋa èci ba. » Mək àhi ana ata

bəŋani : « Vumi zlam məzumani. »

6

*Ndam Nazaret təfəki ahàr ka Yezu do
(Meciyə 13.53-58 ; Lək 4.16-30)*

¹ Yezu àra àsləka kà mələŋ nana, òru a kəsa gayan vu, ka mələŋ ya ti àdək ni. Tòru akaba ndam madəbay naŋ ni dek.

² Eslini vad *məpəsabana ènjia nahəma, òru a ahay ga *mahəŋgalavù Melefit ni vu, àcahi ma ge Melefit ana mis. Mis ya təbi slimi ni vir-vir. Tàra ticia ma gayan ya àcahi ana tay na ti àgria ejep ana tay a dal-dal. Tədəm ahkado : « Àŋgət ma gani hini eley ? Məsər zlam weley hini weley ? Way àvi njəda ga magray ere ye ti day-day mis tìpi ndo ni way ?

³ Naŋ bay madar zlam, wur ga Mari ni do waw ? Bəza ga mənani ata Zek, Zoze, Zəd, Simu ni do waw ? Bəza ga mənani walani nday təbu akaba leli ahalay ni do waw ? » Azuhva nani ti mis nday nani tawayay məfəki ahàr ka Yezu ndo.

⁴ Eslini Yezu àdəm : « Bay məhəŋgri *pakama ge Melefit ana mis ni ti tawayay naŋ a kəsa gayan bu do. Ata bəŋani akaba ndam ga huđ ahay gayan day tawayay naŋ do, si a kəsa ndahaŋ bu kwa ti mis ndahaŋ tawayay naŋ. »

⁵ Ka mələŋ gani nani ti Yezu èsliki magray zlam ndahaŋ ya ti mis tìpi day-day ndo ni ndo həya, si àbəki *ahar ke mis ndahaŋ bal, àhəŋgaraba tay a ciliŋ.

⁶ Nahkay ndam ga kəsa gayan ni təfəki ahàr ndo. Gatay ya ti təfəki ahàr ndo ni ti àgria ejep a, mək

naŋ nakəŋ àsləka, àsawaduru a kəsa ndahaŋ vu kà gəvay ga kəsa gayaŋ ni, àcahi zlam ana mis.

Yezu aslər ndam asak gayaŋ kru mahar cɛ
(*Meciyu 10.5-15 ; Lɛk 9.1-6*)

⁷ Eslini Yezu nakəŋ àzalay ndam gayaŋ kru mahar cɛeni ni, ànjəki ka məsləroru tay cɛ cɛ. Wudaka təsləka ti àvia njəda ana tay a ga magariaba seteni ana mis a,

⁸ àhi ana tay ahkado : « Kədəgum nihi nahəma, kəzum zlam a ahar vu ba, ku zlam məzumani, ku mbolu, ku siŋgu day kəhəlum e zlembi vu ba. Zum aday a ahar vu,

⁹ bumvu kimaka a asak vu ciliŋ. Kəbumkabu endɛwi cɛ cɛ ba daya. »

¹⁰ Àhi ana tay keti : « Ka ya ti akəhurumiya a ahay va afa ge mis a nahəma, njəhaduma eslina ; kəmbatum ahay nahaŋ ba duk abivoru ana vad gekəli ya akəsləkuma ni.

¹¹ Ay ka məlaŋ ya ti kədəgum ni, tamal ti təgəskabu kəli do, təwayay miciki pakama gekəli ni ana kəli do nahəma, sləkuma eslina. Ka ya ti kəsləkuma ni ti təkumkaba had ga kəsa gatay na kà asak gekəli a. * Nahkay ti atəsərki ka magudar zlam gatay ni. »

¹² Eslini nday nakəŋ təhəlvu hurum, tòru, təhioru ma ge Melefit ana mis, tədəm ahkado : « Ahàr àdəm kəmbatumkaba majalay ahàr gekəli a kwa. »

* **6:11** Mətukkaba had ga kəsa kà asak a ti adafaki təmbərbu ndam ga kəsa ni, təwayay tay va do.

¹³ Tàgariaba seteni ana mis a kay daya ; tàgrakia amal ka ndam ga arməwər a kay, tàhəŋgaraba tay a.

*Takaɗ Zeŋ bay məbaray mis ni
(Meciyu 14.1-12 ; Luk 9.7-9)*

¹⁴ Nahkay mis təbu təzlapaki ka Yezu gwar eley gwar eley do dek. Təbu təzlapaki nahəma, bay *Erot ècia pakama gatay ya ti tədəm na. Adaba mis ndahaŋ tədəm Yezu ti naŋ Zeŋ bay məbaray mis ni, àməta mək àŋgaba e kisim ba. Tədəm agray zlam magray ejep tata ti adaba àŋgaba e kisim ba.

¹⁵ Mis ndahaŋ ti ni tədəm naŋ Eli bay mahəŋgaray *pakama ge Melefit ni. Mis ndahaŋ keti tədəm naŋ bay mahəŋgaray *pakama ge Melefit akada ga nday ya ti ahaslani ni.

¹⁶ Erot àra ècia pakama nana zla nahəma, àdəm ahkado : « Naŋ ti Zeŋ bay məbaray mis ni. Nèkelkia ahàr a, nihi ti àŋgaba e kisim ba. »

¹⁷⁻¹⁸ Bay Erot àdəm nahkay ti azuhva zlam ya àgravu ni. Zlam gani nihi : Erot àzafəŋa Erodiyat wal ge Filip a ; Filip ti wur ga məŋ ga Erot. Àra àza wal na ti Zeŋ bay məbaray mis ni àhi ahkado : « Kàzafəŋa wal kà wur ga muk a ti àwəsl. » Zeŋ àra àhia ma nahkay ti bay Erot nakəŋ àhi ana ndam gayəŋ tэгəs naŋ, təwəl, təfiyu a daŋgay vu, mək tàgray nahkay.

¹⁹ Erodiyat nakəŋ àra ècia ma ge Zeŋ na ti àwayay ti epi Zeŋ kè eri do simiteni, awayay akad naŋ. Ay ti èsliki do,

²⁰ adaba bay Erot agrafəŋa aŋgwaz kè Zeŋ a, àsəra Zeŋ ti mis jireni, àgudar zlam do. Nahkay Erot awayay ti maslaŋa àgri araŋa ba. Awayay məbi

slimi ana pakama ge Zeṇ ya ti àdām ni ; àra ècia ti ahəli ahàr sawaṇ.

²¹ A vad nahaṇ Erodiyat nakəṇ àṅgətfəṇa evid a. Ka fat nani Erot àgray wuməri ge miwivu gayaṇ ; àzalakabu ndam ga ṅgumna gədákanı, gədákanı ga ndam slewja gayaṇ akaba ndam ge elimeni ga had *Gelili ni.

²² Ka ya ti nday təbu təzum zlam nahəma, wur ga Erodiyat dahalayani àhurkiviyu ka tay, mək àhəbay kè meleher gatay. Àhəbay nahkay ti, həbay gayaṇ ni ègia eri ana bay Erot a, ègia eri ana mis ya ti àzalakabu tay na daya. Ègia eri ana tay a nahkay ti bay ni àhi ana wur dahalay ni : « Hindifua ere ye ti nak kawayay na ti nəvuk. »

²³ Àmbadī dək, àhi ahkado : « Ere ye ti kihindifua ni, ku tamal kawayay telma ga had ya nəgur ni day nəṅgu ni, nəvuk. »

²⁴ Eslini wur dahalay ni àhəraya, àrəkioru ka məṇani Erodiyat, àhi ahkado : « Nihindifiṇa mam ? » Məṇani nakəṇ àhəṅgrifəṇ, àhi ahkado : « Ru kəhi nahəma : “Nawayay ahàr ge Zeṇ bay məbaray mis ni.” »

²⁵ Nahkay wur dahalay ni àcuhwakibiyu ka bay nakəṇ, àhi ahkado : « Nawayay ti kəvu ahàr ge Zeṇ bay məbaray mis ni nihi həya, təfukibiya ka paranti a ! »

²⁶ Bay ni àra ècia pakama ga wur na ti àhəlia ahàr a. Akaba nani dək, àwayay mekeli ere ye ti èhindiliṇ ni do, adaba àmbadī ana wur na kè meleher ge mis na.

²⁷ Nahkay àslər bəlaṇ ga ndam slewja gayaṇ ni həya ti môru məkəlkibiya ahàr ge Zeṇ nakəṇ a.

Eslini zal slewja ni òru a ahay ga danɗay ni vu, èkelkibiya ahàr na,

²⁸ àzibiyu ka paranti, àvi ana wur dahalay ni. Wur dahalay ni mæk àzikaboru ana mənəni.

²⁹ Ndam maɗəbay Zeŋ ni tàra tìcia ma gana ti tòru tàzay kisim gani, tàfiyu e mindiviŋ vu.

*Yezu avi zlam məzumani ana mis dəbu zlam
(Meciya 14.13-21 ; Lək 9.10-17 ; Zeŋ 6.1-14)*

³⁰ A vad nahaŋ ndam *asak ga Yezu ni tàsləkabiya ka mələŋ ya ti Yezu àsləroru tay na. Tàra tàsləkabiya ti tənɗəhadɪaba ere ye ti tàgrabiyu na, akaba ere ye ti təcəhibiyu ana mis na dək.

³¹ Ka ya ti nday təbu eslini ni ti mis ya ti tərəkia ka tay a ni akaba ya ti tasləka ni dal-dal àsaɓay ; nahkay Yezu akaba ndam maɗəbay naŋ ni zlam məzumani tekeɗi tənɗətfəŋ ahar ndo. Eslini Yezu àhi ana ndam maɗəbay naŋ ni : « Dəguma mədəgum a huɗ gili vu, ti kəpəsumaba gəzit, do ni ti ahəmamam. »

³² Nahkay təcəliyu a *slalah ga yam vu, təbu tasləka takoru a huɗ gili ni vu ti

³³ mis dal-dalani ni tìpia tay a, tèsərikia zuh ana tay a, mæk mis ga kəsə ga haɗ ni dək tàcuhworu àna asak ka mələŋ ya ti nday takoru ni. Wudaka Yezu akaba ndam maɗəbay naŋ ni tìnjiyu ti mis ni tənɗasva eslina àndava.

³⁴ Ka ya ti Yezu àhəraya a slalah ga yam ni ba nahəma, èpi ti mis ni eslini vir-vir. Naŋ nakəŋ mis ni tèsia cicihi a, aɗaba èpi tay ti àhi ana ahàr nday akada ga təmbəmbak ya ti bay majəgay tay àbi ni. Nahkay ti èzliri ana macahi zlam ana tay kay.

35 Àra àpəskia kay ti ndam madəbay naŋ ni tərəkia, təhi ahkado : « Leli hi ti a huđ gili bu, sarta day àbi va bi.

36 Hi ana mis ni tāsłəka, tōru a kəsa gərgərani ni vu ahkay do ni tōru a ahay ge mis ye e gili ni vu, tādəboru zlam məzumani. »

37 Ay Yezu àhəŋgrifəŋ ana tay, àđəm : « Lekələm lekələmeni vumi zlam məzumani ana tay. » Nday nakəŋ təhəŋgrifəŋ, təhi ahkado : « Kawayay ti mōru məsəkumibiyu *dipeŋ ana mis dambas-dambasani ni ti təzum aw ? Siŋgu gani agray jik diŋ diŋ cə emiteni ti àsabay do waw ? »

38 Eslini Yezu àhi ana tay : « ŋgakaday, dipen əfəŋ kə kəli ti ehimey ? Dəgum, kəmənjumlahiyu day. » Nday nakəŋ təmənjumlahiyu. Tàra təmənjumlahiya ti təhi ahkado : « Dipen àbu nday zlam tàkivu kilif cə cilin. »

39 Yezu àhi ana tay : « Humi ana mis ni ti tēdevu tənjuhada njəlukluk ke kəzir mīđeni hina. »

40 Nahkay ti tənjuhada kabá njəlukluk : mis diŋ diŋ, ndahaŋ ti ni kru kru zlam kru kru zlam.

41 Eslini Yezu nakəŋ àhəl dipen zlamani ni tàkivu kilif cəeni ni, àmənjouru e melefít vu, àgri səsi ana Melefít. Àra àgria səsi a ti èsekaba dipen na, mək àbi ana ndam madəbay naŋ ni ti tīdi ana mis ni đek. Èdikivu kilif cəeni ni ana tay đek daya.

42 Mis nakəŋ đek təzum, təzum, tərəhkaba.

43 Kələŋ gani təcakalakabu məgəjəni ge dipen ni akaba ge kilif ni, tərəhvù hətək kru mahar cə àna naŋ.

44 Mis zawalani ya ti təzum zlam eslini ni ti agray dəbu zlam.

*Yezu asawadaki ka ahàr ga yam
(Meciyu 14.22-33 ; Zeŋ 6.15-21)*

⁴⁵ Ka gani nani ti Yezu àhi ana ndam madəbay naŋ ni təcəliyu a *slalah ga yam vu, tôru kama gayan hayan ke ledi ga dəluv ni gwar a Beceyda, day kwa ti naŋ naŋani aməhi ana mis ni ti tèdevu, tâsləka.

⁴⁶ Tàra tèdeva akaba mis na ti Yezu nakəŋ àcəloru a həma vu ga mahəŋgalay Melefit.

⁴⁷ Məlan əra èdiza ti ndam *madəbay Yezu ni nday təbu ka ahàr gatay a slalah ga yam ni bu e kiđiŋ ga dəluv ni bu. Yezu ti ni naŋ ka dəŋ-dəŋ naŋ bəlan.

⁴⁸ Àmənjoru ti ndam madəbay naŋ ni təbu tagaroru slalah ga yam ni ga njəda, təcakoru daliya àsabay adaba aməd àbu ahəŋgarbiyu tay kəlan. Də gwendeli-gwendeli ti naŋ nakəŋ àrəkioru ka tay, asawadakioru ka ahàr ga yam ni njuwan-njuwan. Awayay asafəna divi kà tay a wudak.

⁴⁹ Nday nakəŋ tàra tìpia naŋ a, naŋ àbu asawadaki ka ahàr ga yam nahkay ti, tədəm maslan àmbavakiva ka tay a, tədəgi ana zlahay.

⁵⁰ Nday dek tìpia naŋ a ti tàgra aŋwaz a àsabay. Ay naŋ nakəŋ àhi ma ana tay həya, àdəm : « Zum njəda, nu timey. Aŋwaz àwər kəli ba. »

⁵¹ Eslini àhurkiviyu ka tay a slalah ga yam ni vu. Àra àhurkiviya ka tay a ti aməd ni day àmbrəŋ makəzlani həya. Ere ye ti àgravu ni dek ti àgria ejep ana ndam madəbay naŋ na dal-dal.

⁵² Zlam ga Yezu ya àgray àna *dipeŋ ni adafaki njəda gayan gədəkani, ay ndam madəbay naŋ ni təsər do ; majalay ahàr gatay àhəciyu.

*Yezu ahəŋgaraba mis ka haď Zenizaret a
(Meciyu 14.34-36)*

⁵³ Ka ya ti təsləka təhəra dəluv na àndava ni ti, nday ka dəŋ-dəŋ ka haď Zenizaret.

⁵⁴ Eslini təhəraya a *slalah ga yam ni ba. Tàra təhəraya ti mis ga haď nani təsəra Yezu a həya.

⁵⁵ Tàra təsəra naŋ a ti tàcuhworu a kəsa ga haď ni vu dek, təhəlibiyu ndam ga arməwər ka slalah ka məlaŋ ya tədəm naŋ naŋ àvu ni.

⁵⁶ Ka məlaŋ ya ti Yezu ènjəa ni lu, ku e gili, ku a kəsa ciḅ-ciḅeni bu, ku a kəsa gəďákani bu ni ti mis təhəlibiyu ndam ga arməwər, tabəhaďi e mite bu. Təgri kam-kam ti mis nday nani ya təḅesey do ni tɪŋjifɪŋ kà ma ga azana gayaŋ ni cilɪŋ. Nday ya ti tɪŋjifɪŋa ni dek təŋgaba.

7

*Ma ga ndam ya ahaslani ya təcahi ana mis ni
(Meciyu 15.1-9)*

¹ A vad nahaŋ mis ndahaŋ e kiďiŋ ga ndam *məsər Wakita ge Melefit ni bu tɪcɪkbiyu a Zeruzalem. Tàra tɪŋjia ti təcakalafəŋvu kà Yezu akaba ndam *Feriziyen.

² Eslini tɪpi ndam *madəbay Yezu ndahaŋ ni 6al, təzum zlam ti təbarakaba ahar àna divi gana day do. Tàra tɪpia nahkay ti tədəm : « Təzum zlam ahar gatay ni *nɪlata do. »

³ Tədəm nahkay ti adaba ndam *Zude dek, ahar gəďákani nday Feriziyen ni, təzum zlam wudaka nahəma, tabarakaba ahar àna divi gana day. Tagray nahkay ti adaba təgəskabá divi ga ndam gəďákani gatay ya ahaslani na.

⁴ Ku tamal tàsləkabiya a gosku ba nənġu ni, tìnġia a magam a ti wudaka təzum zlam ti tabaray àna divi gani day. Zlam ndahañ kay ya təġəskabu ni təbu tagray ġərgəri : ku hijiyem gatay day tabarafəña lala, ku mandaray nənġu ni, ku misek ga ara gatay day tabarafəña àna divi gana akada ga ndam ġəđakani gatay ya təġray ahaslani ni.

⁵ Nahkay ndam Feriziyen akaba ndam məsər Wakita ge Melefit nakəñ tihindi Yezu, təhi ahkado : « Ndam madəbay kur ni təġəskabu magray zlam akada ga ata bəñ geli ya ahaslani təđəfiki ana leli ni do, təzum zlam àna ahar njəlatani do ni ti kamam ? »

⁶ Yezu àhəñgrifəñ ana tay : « Lekuləm kawayum ti mis təđəm lekuləm ndam jireni, ay ti lekuləm ndam jireni do ! Melefit əđəma ma sulumana a wakita ga bay mahəñgaray pakama gayəñ Izayi ni ba. Pakama gayəñ ya ti əđəm ni, əđəmki ti ke kəli.

Əđəm ahkado :

“Mis hini tazləbay nu àna ma ciliñ, təjalaku ahər do simiteni.

⁷ Tazləbay nu ti masakani, əđaba zlam gatay ya təcahay ni ti

ka mawayay ge mis ciliñ, do ni ti ka mawayay goro do.” * »

⁸ Yezu àhi ana tay keti : « Lekuləm ti kəmbərəñum Divi ge Melefit ya àbu məbəkiyani a Wakita gayəñ bu ni, kəġəsumkabu ma ge mis ya ahaslani ya təcahi ana kəli ni sawəñ. »

⁹ Àhi ana tay keti : « Àbəlay ! Kəmbərəñuma *Divi ge Melefit na, əđaba kawayum məbi slimi ana

* 7:7 Izayi 29.13.

manjəhad ga ndam gekəli ya ahaslani ni zla do waw !

¹⁰ Bay Melefit àdəm a wakita ge Məwiz ya àbəki ni bu : “Ngwioru a had ana ata buk ata muk.” †
 Àdəm keti : “Bay ya ti endivi bəṅani ahkay do ni məṅani nahəma, tākada naṅ a.” ‡

¹¹ Ay lekələm zla ti kədəmum ahkado : “Maslaṅa nahaṅ esliki məhiani ana bəṅani ahkay do ni ana məṅani : Ere ye ti akal nu nəjənaki kur àna naṅ ni ti korbaṅ : korbaṅ ti sədaga ge Melefit.”

¹² Maslaṅa nani tamal àdəma ma nahkay, mək àjənaki ata bəṅani ata məṅani va do ni ti, kədəmum àbəlay.

¹³ Lekələm kəgrum nahkay ni ti kəmbərəṅuma pakama ge Melefit nana pəsak. Kəmbərəṅuma ti kəfumviyu pakama gekəli ya kakahum ni a mələṅ gani vu huk. Kəbum kəgrum zlam ndahaṅ kay akada nani daya. »

Zlam ya ti tagray mis « njəlatani do » ni

¹⁴ Yezu àra àhia pakama ana tay a nahkay nahəma, àzalakabu mis kayani ni keti, àhi ana tay : « Lekələm dek bumi slimi ana pakama goro ya nədəm ni, ti kīcəm lala.

¹⁵ Ere ye ti a dala bu, ahuriyu a hud ge mis vu ni ti agray naṅ “*njəlatani do” ni ti àbi. Si ere ye ti maslaṅa gani adəm àna ma gayaṅ ni day kwa ti agray naṅ “njəlatani do.” [

¹⁶ Tamal slimi àfəṅ kè kəli ge mici zlam nahəma, cəm !] »

¹⁷ Kələṅ gani Yezu àhədəkfəṅa kè mis dal-dalani na, cak òru àhuriyu a ahay vu. Eslini ndam

† 7:10 Mahərana 20.12 ; Mimbiki 5.16. ‡ 7:10 Mahərana 21.17.

madəbay naŋ ni tìhindifiŋa ma *gozogul gayan̄ ya àhi ana mis na.

¹⁸ Yezu àhəŋgrifəŋ ana tay, àdəm ahkado : « Lekulum day kəsərum zlam do waw ? Nədəm nahəma, ŋgay ere ye ti a dala bu, ahuriyu a huđ ge mis vu, agudar naŋ akaba agray naŋ “njəlatani do” ni àbi ti kicəm do waw ?

¹⁹ Adaba àhuriyu a məbəruf gayan̄ vu do, ahuriyu ti a huđ vu cilin̄, mək tətəhiyu azay gani e dægzey vu. » Yezu àdəm nahkay ti àdəm zlam məzumani đek njəlata.

²⁰ Àdəm keti : « Ere ye ti ahəraya a məbəruf ge mis ba ni ti, nani day kwa ti agudar naŋ, agray naŋ “njəlata ni do.”

²¹ Adaba zlam magudarani đek ahəraya ti a məbəruf ge mis ba : təjalaki ahàr ka zlam magudarani, tagray mesəwehvu, tigi akal, tabazl mis,

²² tagray hala, zlam ge mis egi eri ana tay, tagray cuday, tagosay mis, tici slimi do, tagray solu, təsivu ana mis, tiji zlabay, endisl àniviyu ana tay bi.

²³ Zlam nday nani đek ti zlam magudarani, tahəraya a məbəruf ge mis ba. Tàhəraya ti tagudar naŋ, tagray naŋ “njəlata ni do.” »

Wal nahan̄ naŋ wur Zude do afəki ahàr ka Yezu (Meciya 15.21-28)

²⁴ Yezu àsləkaba eslina, òru ka hađ ga kəsa Tir. Òru ènjəa ti àhuriyu a ahay vu afa ga maslaŋa nahan̄, mək ànjəhad eslini. Awayay ti mis təsər mələŋ gayan̄ ya naŋ naŋ àvu ni ba. Akaba nani đek mis tàra təsəra mələŋ gana sawan̄.

25-26 Nahkay ti wal nahaŋ àbu, naŋ wur Zude do, naŋ wur Fenisi ga haɗ Siri. Wur gayaŋ dahalayani àbu, seteni àniviyu. Wal nakəŋ àra ècia tèbu tɛzlapaki ka Yezu nahəma, àrəkia huya. Àra ènjia ti àbəhaɗi mirdim grik, meleher ndiɓ ana haɗ, àhi ana Yezu : « Kam-kam, gariaba seteni ana wur goro na ti. »

27 Ay Yezu àhəŋgrifəŋ ana wal ni, àhi ahkado : « Mbrəŋ bəza tɛzum zlam tərəh, do ni ti tɛzafəŋa zlam məzumani ga bəza, tizligioru ana kərə ti àbəlɔy do. »

28 Mək wal nakəŋ àɗəm : « Nahkay, bay goro. Ay ti pis-pis ga zlam məzumani ga bəza ya tadəgoru a huɗ ga məlaŋ məzumki zlam vu ni ti ku kərə day tapalaba, tɛzum timey. »

29 Yezu àra ècia ma ga wal na ti àhi : « Kəhəŋgrufəŋ nahkay nahəma, seteni ni àsləkiaba ana wur gayak na àndava. Ru a magam. »

30 Nahkay wal nakəŋ àsləka. Òru ènjia a magam a ti àdi ahàr ana wur gayaŋ dahalayani ni mandəhaɗani bəlaha ka slalah. Seteni ni àsləkiaba eɗeɗiŋ a.

Yezu ahəŋgaraba zal makwaya ya ti àɗəm ma lala koksah na

31 Yezu nakəŋ ka haɗ ga kəsa Tir na, òru a kəsa Sidon vu. Àsləka eslina ti òru ka haɗ *Kəsa Kru, mək àŋga gwar ka dəlɔv Gelili a.

32 Àra ènjia eslina ti mis tɛzibiyu zal makwaya nahaŋ, àsər mazlapani lala koksah. Tàra tɛnjia àna naŋ a ti tàhəŋgalay Yezu, təhi : « Kam-kam, fəki ahar gayak ka naŋ hini ti màŋgaba, mîci slimi, mɔzlapay lala ti. »

³³ Nahkay ti Yezu nakəŋ àzaba naŋ a cak e kidiŋ ge mis dal-dalani ni ba. Ka ya ti nday təbu ka ahàr gatay ni ti àbiviya weleher e slimi vu cecæeni. Àhəliaba weleher na ti ètifa esliḅ a, ènjiifiŋ kà arəd ;

³⁴ mək àmənǝoru e melefít vu, àsuf yah, àhi ana zal nakəŋ : « Efata. » Awayay adəmvaaba : « Zləkvaaba. »

³⁵ Eslini slimi ga zal nakəŋ àzləkvaaba, èci slimi lala huya. Arəd gayan ni day ègigiri va do, azlapay lala.

³⁶ Yezu àra àhəŋgaraba maslaŋa nana ti àhi ana tay : « Kəhumi ere ye ti nàgray ni ana maslaŋa ba. » Ay ba Yezu àhi ana tay « Kədəmum ba, » nday ti ni ticiiki do, ba tədəmoru sək sawan.

³⁷ Nahkay ere ye ti àgray ni àgria ejep ana mis a dal-dal. Tədəm ahkado : « Ere ye ti agray ni dek àbəlay àsaḅay. Ahəŋgaraba ndam makwaya, tici slimi. Ahəŋgaraba ndam ya ti təzlapay koksah na daya, təzlapay lala. »

8

Yezu avi zlam məzumani ana mis dəbu faḁ (Meciya 15.32-39)

¹ Ka gani nani nahəma, mis kay tərəkia ka Yezu a keti. Nday təbu eslini akaba naŋ ti zlam məzumani day àfəŋ kà tay bi. Eslini Yezu àzalay ndam maḁəbay naŋ ni, àhi ana tay ahkado :

² « Mis nday hini təsu cicihi dal-dal, adaba vad mahkər hi leli məbu akaba tay, zlam məzumani day àfəŋ kà tay va bi.

³ Tamal nəhi ana tay “Sləkuma” mənǝḁ məvi zlam məzumani ana tay nahəma, nǝḁa amələfəŋ

kà tay ka ahàr divi ga maslækana bi, adába mis ndahan e kidin gatay bu tàslækabiya ka mēlan drijena. »

⁴ Ndam madəbay naŋ ni təhəŋgrifəŋ, təhi ahkado : « Leli dek ahalay a huɗ gili hini bu ni ti, təhəlibiyu *dipeŋ ana tay tərəh àna naŋ dek ti eley ? »

⁵ Eslini Yezu nakəŋ èhindifiŋa ma kà tay a, àhi ana tay ahkado : « Dipeŋ àfəŋ kè kuli ehimey ? »
Təhəŋgrifəŋ : « Àfəŋ kè leli adəskəla. »

⁶ Eslini àhi ana mis dal-dalani ni tənjuhada a ga had a. Tàra tənjuhada ti àhəl dipen adəskəlani ni, àgri sasi ana Melefit. Àra àgria sasi a ti èsekaba dipen na, àbi ana ndam madəbay naŋ ni, àhi ana tay : « Dumi ana mis ni dek. » Nahkay ndam madəbay naŋ nakəŋ tidi ana mis dal-dalani ni dek.

⁷ Kilif ci6-ci6eni təfəŋ kà tay gəzit daya. Yezu àgraki sasi ke kilif ni, mək àhi ana ndam madəbay naŋ ni : « Dumikivu ana tay. »

⁸ Mis nakəŋ dek təzum, tərəha àna naŋ a. Təcakalaviyu mægəjəni ga zlam məzumani ni a hətək vu, tərəhvü hətək adəskəla àna naŋ.

⁹ Mis ya təzum zlam eslini ni ti agray mis dəbu faɗ. Kələn gani Yezu nakəŋ àhi ana mis ni tàsləka.

¹⁰ Mis ni tàra tàsləka ti Yezu akaba ndam madəbay naŋ ni təcəliyu a *slalah ga yam vu həya, tōru ka had Dalmanuta.

*Ndam Feriziyen təhi ana Yezu mągraya zlam magray ejep a
(Meciya 16.1-4)*

11 Yezu naŋ àbu eslini ti ndam *Feriziyen nda-
haŋ tərəkia, təbu tagray gejewi akaba naŋ. Tagrak-
abá gejewi a nahkay ti tawayay tatəkar naŋ ti
mâgudar zlam, təhi : « Griaya ere ye ti mîpi day-day
ndo na ana leli a, ti mâsər ere ye ti kagray ni kagray
ti àna njəda ge Melefit. »

12 Yezu nakəŋ àra ècia ma gatay na ti àdi ana
njidəy a gugum vu. Àhi ana tay : « Ndam ye e
hini vu ni ti tihindi ere ye ti tîpi day-day ndo ni ti
kamam ? Nəhi ana kəli nahəma, ere ye ti tihindi
ni ti Melefit aməgri ana ndam ye e hini vu ni do
simiteni. »

13 Eslini àmbərbu tay ndəbak, àcəliyu a *slalah ga
yam ni vu, tàsləka akaba ndam maďəbay naŋ na,
tòru gwar ke ledi ga dəluv ni.

*Miwisiŋ ga ndam Feriziyen akaba ga Erot
(Meciɣ 16.5-12)*

14 Nday təbu takoru àna *slalah ga yam ni ti
ndam *maďəbay Yezu nakəŋ təhəl *dipeŋ ndo,
àgəjazzkia ahər ka tay a.

15 Eslini ti Yezu àhi ana tay : « Bumvu slimi ana
*miwisiŋ ga ndam *Feriziyen ni akaba ga ndam ga
bay *Erot ni. »

16 Nahkay təzlapay e kidiŋ gatay bu, təďəm :
« Àďəm nahkay ti aďaba dipen əfəŋ kə leli bi
palam. »

17 Yezu nakəŋ àra ècia pakama gatay na ti àhi ana
tay : « Dipeŋ əfəŋ kə kəli bi ni ti kəďəmum kamam ?
Kicəm ma goro ni do, kəsərur do kekilenja waw ?
Kàwayum micəmeni do zla tək ahəmamam ?

18 Eri gekɔli ni ti kɪpɔm divi àna naŋ do waw ?
Slimi gekɔli ni day kɪcɔm slimɪ àna naŋ do waw ?
Ere ya nàgray ni ti kəsərumki va do waw ?

19 Ka ya ti nɪsikaba dipenɔ zlamani ana mis dɔbu
zlamani na ti, mægəjəni gani ya kəhəlumaba ni ti
hətək mərəhvani ehimey ? » Təhəŋgrifəŋ : « Hətək
mərəhvani kru mahar cɔ. »

20 Adəm keti : « Ka ya ti nɪsikaba dipenɔ adəskəlani
ana mis dɔbu fadani na ti, mægəjəni gani ya
kəhəlumaba ni ti hətək mərəhvani ehimey ? »
Təhəŋgrifəŋ : « Hətək mərəhvani adəskəla. »

21 Àhi ana tay keti : « Kekileŋa kɪcɔm do waw ? »

Yezu ahəŋgaraba zal wuluf a

22 Yezu akaba ndam maɔɔbay naŋ ni tòru a Be-
ceyda. Tòru tɪnjɔa ti mis ndahaŋ təzibiyu zal wuluf,
mæk təgri kam-kam ana Yezu ti mɪnjifinɔ, ti zal nani
màŋgaba.

23 Nahkay Yezu nakəŋ àdafəŋa ahar kà zal nakəŋ
a, tata àzoru naŋ cak àfəŋ kà kəsa. Tòru tɪnjɔa
eslina ti ètifikiyu esliɔ ke eri, mæk àbiki ahar ke eri,
èhindifinɔ ma, àhi : « Kəbu kipi divi aw ? »

24 Zal wuluf nakəŋ èzefteba ahàr a, àɔɔm : « Nəbu
nɪpi mis zɔ-zɔ kəɔm məŋgəhaf, ay ti nday təbu
təsawaday. »

25 Eslini Yezu nakəŋ àbiki ahar ke eri keti. Àra
àbikia ahar na ti zal wuluf ni àhəlkaba eri a, àŋgaba,
epi divi lala.

26 Yezu àhi : « Sləka, ru a magam. Kasləka nihi
nahəma, kòru gwar a kəsa vu ba. »

*Piyer àɔɔm Yezu ti naŋ Krist Bay gəɔakani ya
amara ni*

(Meciɔ 16.13-20 ; Lɔk 9.18-21)

27 A vad nahañ, Yezu akaba ndam madɔbay nañ ni tɔbu taslakaba a kɔsa ciɓ-ciɓeni ya tɔbu kà gɔvay ga Sezare ge Filip na. * Ka ahàr divi zla ti èhindifiña kà tay a, àhi ana tay : « Mis ti tɔdɔm nu ti nu way ? »

28 Tàhəñgrifəñ, tahi ahkado : « Tɔdɔm nak Zeñ bay məbaray mis ni, mis ndahañ tɔdɔm nak Eli, mis ndahañ ti ni tɔdɔm nak bilin ga ndam ya tahañgaray *pakama ge Melefit ahaslani ni. »

29 Eslini nañ nakəñ èhindifiña ma kà tay a, àhi ana tay ahkado : « Lekuləm ti, kɔdɔmum nu ti nu way ? » Piyer àhəñgrifəñ, àhi ahkado : « Nak *Krist *Bay gɔdɔkani ya Melefit àslərbiyu ni. »

30 Yezu nakəñ àra ècia ma ge Piyer na ti àlɛgi ana tay, àdɔm ahkado : « Iy nahkay. Ay ti kɔdɔfumi nu ana maslaña ba simiteni. »

*Yezu adɔm aməmət mək aməngaba e kisim ba
(Meciya 16.21-28 ; Lək 9.22-27)*

31 Eslini Yezu ànjəki ka macahi zlam ana ndam madɔbay nañ ni. Àhi ana tay : « Ahàr àdɔm nu *Wur ge Mis nɛcakay daliya dal-dal. Nday gɔdɔkani ni, gɔdɔkani ga ndam *məngalabakabu mis akaba Melefit ni akaba ndam *məsər Wakita ge Melefit ni atawayay nu do, atakaɔ nu. Mək a huɔ ga vad mahkərani bu anañgaba e kisim ba. »

32 Àhi ana tay vay-vay, do ni ti èmbrifiñ ana tay ndo. Piyer àra ècia ma gayan na ti àzaba nañ e kidin gatay ba cak, àlɛgiki ka pakama gayan ni.

33 Ay Yezu àmbatki biyu ma ka ndam madɔbay nañ ni tuwəli, àlɛgi ana Piyer bilegeni, àdɔm : « *Seteni, sləkafua, ru drin ! Majalay ahàr gayak ti akada

* 8:27 Sezare ge Filip ti kɔsa gɔdɔkani. Àfəkaɔ kɔsa gani nani ti bay Filip.

ge Melefit ni do, kajalay ahàr ti akada ge mis hihiriken ni. »

³⁴ Eslini ti mis tãbu kay macakalavani. Nahkay Yezu àzalay tay akaba ndam madãbay nañ ni. Tàra tĩnjikia ti àhi ana tay ahkado : « Tamal mis awayay madãbay nu nahãma, ahàr àdãm mãmbrəñ ere ye ti awayay ni, ku tamal tægri daliya, *tadarfəñ nañ kà təndal nəngu ni mĩbesey. Tamal mis awayay madãbay nu ti mągray nahkay.

³⁵ Maslaña ya ti àdãm ajəgur sifa gayəñ, awayay àmət ba ni ti emiijñ. Maslaña ya ti emiijñ sifa gayəñ azuhva nu akaba *Ma Məweni Sulumani ni ti aməjəgur sawəñ, aməmət dáy-dáy do.

³⁶ Tamal mis àngəta elimeni ga duniya na dek mək èjĩña sifa gayəñ a ti, elimeni gani aziaya mam ?

³⁷ Emiijña sifa gayəñ na ti, aməngət mam ga məmbani àna nañ mam ?

³⁸ Mis ye e hini vu ni tàwayay Melefit va do, tagudar zlam dek. Nu Wur ge Mis ti anara àna njəda ga Baba goro akaba məslər gayəñ *njəlatani ni. Tamal maslaña aŋwaz awər nañ kè meleher ge mis, adãm nañ mis goro do, àsər pakama goro do nahãma, nu Wur ge Mis dáy ka fat ya ti anara ni anədãm nañ mis goro do. »

9

¹ Àhi ana tay keti : « Nəhi ana kəli nahãma ; e kidĩñ ge mis ya tãbu ahalay ni bu ni ti, wudaka ndahañ atəmət ti etipia *Məgur ge Melefit a dáy ; ka sarta gani nani ti Melefit aməgur zlam dek àna njəda gayəñ. »

Vu ga Yezu ambatvu kè meleher ga ndam maɗɗabay nanɗi

(Meciyu 17.1-13 ; Luk 9.28-36)

² Vaɗ muku ka ahàr gani zla ti Yezu àzay Piyer, Zek akaba Zeŋ, àhəloru tay ka ahàr ga həma zəbalani. Nday ka ahàr gatay akaba Yezu ciliŋ. Tòru tìnjua ti vu ga Yezu ni àmbativa e eri va ana tay nahaŋ a,

³ azana gayanɗ ka vu dek ègia bəɗ-bəɗ talla. Ahəlababa eri a vərut ; bəɗ-bəɗ gani àtama bəɗ-bəɗ ga azana ge mis na dek àna tallana.

⁴ Eslini tìpioru Eli nday ata Məwiz, nday təbu təzlapay akaba Yezu.

⁵ Piyer àra èpia tay a ti àhi ana Yezu ahkado : « Məsi, leli məbu ahalay ti àɓəlay. Mara mivicey ahay mahkər, bəlanɗ gayak, bəlanɗ ge Məwiz, bəlanɗ ti ni ge Eli. »

⁶ Àsər ere ye ti aɗəm ni do, aɗaba aŋgwaz àwər tay dal-dal.

⁷ Eslini məguduŋguduŋ àhərkiaya ka tay a, àŋgah tay. Dəŋgu ga maslaŋa àhənday a məguduŋguduŋ ni bu, aɗəm : « Nanɗ hini ti wur goro, nawayay nanɗ dal-dal. Gəsumiki pakama gayanɗ ! »

⁸ Eslini huya ndam *maɗɗabay Yezu ni tēheliŋ eri, tìpi maslaŋa nahaŋ ndo, si Yezu nanɗ bəlanɗ akaba tay ciliŋ.

⁹ Nday təbu təndaya ahàr a həma ni ba ni ti Yezu nakəŋ àhi ana tay : « Kəŋgəhadumi ere ye ti kipurəm ni ana maslaŋa ba, si nu *Wur ge Mis ananɗaya e kiɗiŋ ga ndam evid ba kwa. »

¹⁰ Nday nakəŋ təgəskabá pakama gayanɗ ya ti àhi ana tay na. Ay ti tàgray gejewi e kiɗiŋ gatay bu,

tàdám : « Pakama gayañ ya ti àdám amanɓaya e kidĩn ga ndam evid ba ni ti, awayay adám ti mam ? »

¹¹ Nahkay tìhindifiña ma kà Yezu a, tahi ahkado : « Ndam *məsər Wakita ge Melefit ni tàdám wudaka *Krist *Bay gəɗakani ya amara ni eminjia ti, ahàr àdám Eli amara day ti kamam ? »

¹² Yezu nakəŋ àhəŋgrifəŋ ana tay, àdám : « Eɗeɗiŋ Eli ara, aslamalakabu zlam ɗek day. Ay ti àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu, Melefit àdám Wur ge Mis amacakay daliya kay, mis atədám naŋ mis masakani àsər arañ do. Melefit àdám nahkay ti kamam ?

¹³ Ay nəhi ana kəli nahəma, Eli ti àra àndava. Àra ti, mis təgria ere ye ti nday tawayay na ɗek, akada ga pakama ge Melefit ya àdámki na. »

*Yezu agariaba seteni ana wur nahan a
(Meciya 17.14-21 ; Lək 9.37-43a)*

¹⁴ Tara tinjikiva ka ndam *maɗəbay Yezu ndahan na wudak ti tìpi mis dal-dalani kay tèveliña tay a. Eslini ndam *məsər Wakita ge Melefit təbu bilegeni, tagray gejewi akaba tay.

¹⁵ Mis dal-dalani ni tàra tìpeya Yezu a nahəma, nday ɗek tàdám : « A ! Yezu ènjia, » mək nday ɗek tàcuhwakioru, təgri sa.

¹⁶ Tàra təgria sa àndava ti Yezu nakəŋ èhindifiña ma kà ndam maɗəbay naŋ na, àhi ana tay : « Lekulum kəbum kəgrumkivu gejewi akaba tay ti ka mam ? »

¹⁷ Eslini maslaña nahan e kidĩn ge mis dal-dalani ni bu àra ècia ma ga Yezu na ti àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Məsi, nəzukbiya wur goro a. Seteni àniviyu, àzlapay koksah.

18 Seteni ni agəs naŋ ku eley eley do dek, azəgad naŋ ka haɗ. Nahkay wur ni guzləbuc krup-krup a ma bu, ahəpədkabu aslɛr krəɗ-krəɗ, vu gani dek ekɛli kɛc. Nəhi ana ndam maɗəbay kur ni ti tɔgariaba, ay ti tislɛki ndo. »

19 Eslini Yezu àhi ana tay : « Lekɛlɛm ye e hini vu ni ti kəfɛmki ahàr ke Melefit do. Nu ananjəhad kaŋgaya akaba kɛli aw ? Nu eneɓesi ana kɛli kaŋgaya waw ? » Mək àhi ana tay : « Zumubiya wur nana nimi. »

20 Nahkay tɔzibiyu. Seteni ni àra èpia Yezu a ti àdaɗay wur ni kay kay, mək wur ni àdɛɗ, èji daɓay ka haɗ, guzləbuc krup-krup a ma bu.

21 Eslini Yezu èhindifiŋa ma kà bəŋ ga wur na, àhi ahkado : « Ere gani àgəs naŋ ti ku ananaw ? » Àhəŋgrifəŋ àhi : « Agray naŋ kwa e gɛziteni vu.

22 Sak kay seteni ni èzligia naŋ a aku va, èzligia naŋ a yam va, awayay mijin naŋ. Ay ti tamal kisliki nahəma, jənaki leli, məsuk ciciha ti. »

23 Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Kəɗəm “Tamal kisliki” ti kəɗəm kamam ? Bay ya ti àfəkia ahàr ke Melefit a ni ti Melefit esliki məgri zlam weley weley do dek tata. »

24 Eslini bəŋ ga wur ni àzlah həya, àɗəm : « Nəfəkia ahàr a. Ay ti məfəki ahàr goro ni àhəca, jənaki nu ti nəfəki ahàr àkivu. »

25 Nday təbu eslini ti mis ndahaŋ kay tərəkia ka tay a. Yezu àra èpia tay a ti àzlacaki ke seteni ni, àhi : « Seteni ya agray mis ti bay gani àzlapay koksah akaba èci slimɛ koksah ni, nəhuk nahəma : Həraya a wur hini ba. Kàhəraya ti kəŋgwiviyu va ba. »

26 Seteni ni àra ècia ma ga Yezu ya àhi na ti àdi àna

zlahay, àdaday wur ni kay kay, mæk àslàkiaba. Àra àslàkiaba ti wur ni ègia kàdàm kisimèni. Nahkay ti mis kay tàdàm ahkado : « Àmèta. »

²⁷ Ambatakani do àmèt ndo ; Yezu àzay ahar gani èzefteba nañ a, mæk wur ni ècik jik.

²⁸ Kələñ gani Yezu òru ènjua a magam a ti, ndam madəbay nañ ni nday ka ahàr gatay tihindifiña ma, tahi : « Leli mìsliki magaray seteni nani ndo ni ti kamam ? »

²⁹ Yezu nakəñ àhəngriřəñ ana tay, àdàm : « Seteni akada nday nani nahəma, tamal ti kàhəngalay Mel-efit ndo ni ti tèsłàkiaba ana mis a koksah. »

Yezu àdàm keti aməmət mæk amanğaba e kisim ba (Meciya 17.22-23 ; Lək 9.43-45)

³⁰ Yezu akaba ndam madəbay nañ ni tèsłàka ka mələñ nana, təbu tasłəkaba ka had *Gelili a. Yezu àwayay ti mis təsər mələñ gatay ya takoru ni ba,

³¹ adaba nañ àbu acahi zlam ana ndam madəbay nañ ni. Àhi ana tay : « Atədəfiki nu *Wur ge Mis ana mis ti tara təgəs nu, tara takad nu. Atakada nu a ti, vad mahkər amagra ti ananğaba. »

³² Pakama ga Yezu ya àdàm ni ti ndam madəbay nañ ni ticiaba ndo. Ay anğwaz àgrafəña tay ge mihindifiña ma.

Gədəkani ya àtam mis ndahañ ni ti way ? (Meciya 18.1-5 ; Lək 9.46-48)

³³ Tòru tìnjua a Kafarnahum a ti təhuriyu a ahay vu. Eslini Yezu àhi ana tay : « Kəgrumbiyu gejewi e divi bu kwa enekwiñ ti àki ka mam ? »

³⁴ Nday nakəñ te-te, adaba e divi bu ni ti tàdàm ahkado : « Məsərkaaba, gədəkani e kidiñ geli bu ya àtam leli ni ti way ? »

³⁵ Eslini Yezu nakəŋ ànjəhad digəs, mək àzalakabu ndam maďəbay naŋ kru mahar cəeni ni, àhi ana tay : « Tamal mis awayay migi gəďakani ti ahàr àďəm mīgi gəziteni èsli mis ndahaŋ do đek kwa, məgri təwi ana mis đek kwa. »

³⁶ Mək àzəbiyu wur gəziteni e kidiŋ gatay bu, àgəskabu naŋ gum. Àhi ana ndam maďəbay naŋ ni :

³⁷ « Tamal ti maslaŋa àgəskabá wur gəzitena akada hini na azuhva nu a nahəma, àgəskabá nu a. Tamal ti maslaŋa àgəskabá nu a ti àgəskabu nu ciliŋ do, àgəskabá Bay ya ti àslərbiyu nu na daya. »

*Maslaŋa ya àcafəŋa leli a kà zlam a do ni, agriki təwi ana leli
(Luk 9.49-50)*

³⁸ Eslini Zen àhi ana Yezu : « Məsi, mìa pia maslaŋa nahaŋ a àgariaba seteni ana mis àna slimi gayak a, nahkay məďəm macafəŋa naŋ a adaba naŋ mis geli do. »

³⁹ Ay Yezu nakəŋ àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Kəcumfəŋa naŋ a ba, adaba tamal ti maslaŋa agray ere ye ti ti pi day-day ndo ni àna slimi goro ni ti mək awayay məďəmku ma magədavani həya ti àďəm koksah.

⁴⁰ Maslaŋa ya ti àwayay magudar təwi geli do nahəma, agriki təwi ana leli.

⁴¹ Nəhi ana kəli nahəma, ku way way do tamal àcəhiaya yam ana kəli e hijiyem va adaba lekələm ndam ge *Krist ti Melefit aməvi zlam azuhva zlam gayaŋ ya àgray ni, amagəjazlki ahàr do. »

*Bumvu slimi ti kàgudarum zlam ba
(Meciya 18.6-9 ; Luk 17.1-2)*

⁴² Yezu àdám keti : « Ndam ya táfəku ahàr, mis tādám tìsli arañə do akada ga bəza ciβ-ciβeni ni ti, tamal ti maslaŋa agray ti ku way way do e kiđiŋ gatay bu mîjikia ke divi a nahəma, hojo təwəliviyyu avar gəđakani ana maslaŋa ya èjiŋkia naŋ a ni a dənġu vu dondul mək tizligiyu naŋ a *dəluv gəđakani vu dəzləz. ⁴³ Tamal ahar gayak ejiŋkia kur ke divi a nahəma, kelkaba. Ağəski hojo kəhuriyyu ka mələŋ ga sifa àna ahar bələŋ ere gani ya kəhuriyyu a *dəluv ga aku vu àna ahar gayak cœeni ni. Aku nani ti àmət do. [

⁴⁴ A mələŋ ga aku nani vu ni ti mekcehəđ təmət do, aku gani day àmət do.]

⁴⁵ Tamal asak gayak ejiŋkia kur ke divi a nahəma, kelkaba. Ağəski hojo kəhuriyyu ka mələŋ ga sifa àna asak bələŋ ere gani ya tizligiyu kur a dəluv ga aku vu àna asak gayak cœeni ni. [

⁴⁶ A mələŋ ga aku nani vu ni ti mekcehəđ təmət do, aku gani day àmət do.]

⁴⁷ Tamal eri gayak ejiŋkia kur ke divi a nahəma, zaba zligoru. Ağəski hojo kəhuriyyu a *Məġur ge Melefit vu àna eri bələŋ ere gani ya tizligiyu kur a dəluv ga aku vu àna eri gayak cœeni ni.

⁴⁸ A mələŋ ga aku nani vu ni ti mekcehəđ təmət do, aku gani day àmət do.

⁴⁹ Nahkay ti Melefit aməbəkiviyyu aku ke mis dek akada ya ti təbəkiviyyu estena ka zlam məzumani ni.

⁵⁰ « Estena ti zlam sulumani. Ay tamal àcər va do ni ti, mârə məcər keti ti kəgrumi ahəmamam ? Ahàr àdám manjəhad gekəli mələbu sulumani akada ga zlam məzumani ya təbəkiviyya estena ni ;

nahkay arañja embedekabu kuli do. »

10

*Maday wal akaba magaray wal
(Meciyu 19.1-12 ; Luk 16.18)*

¹ A vad nahan Yezu àslaka eslina, àngoru ka had *Zude. Òru ke ledi nahan ga zalaka *Zurden. Eslini mis dal-dal tərəkia. Acahi zlam ana tay keti akada gayan ya agray kəlavad ni.

² Nan àbu acahi zlam ana mis eslini ti ndam *Feriziyen ndahan tərəkia. Tihindifiña ma, tēhi ahkado : « Àgəski ti mis agaray wal gayan aw ? » Tēhi nahkay ti adaba tawayay tatəkar Yezu ti mādəm ma magudarani.

³ Yezu nakəñ àhəñgrifəñ ana tay, adəm : « Məwiz àhi mam ana kuli a wakita gayan ni bu mam ? Àwayay ti kəgrum mam ? »

⁴ Eslini nday nakəñ tēhi ahkado : « Məwiz àvia divi ana mis a, adəm tedevu ata wal gayan ti si abiki wakita gani avi day kwa ti agaray. * »

⁵ Ay ti Yezu àhəñgrifəñ ana tay keti, adəm : « Məwiz àbəki ma gani nahkay a wakita gayan ni bu ni ti àbəki adaba lekulum kawayum məgəsumkabu ma ge Melefit do palam.

⁶ Ay kwa ka mənjàki ga məlan, ka ya ti Melefit àgraya zlam dek na nahəma, “Melefit àgraya mis a ti àgraya ata zal ata wal a. †

⁷ Nahkay ti mis zalani amahəraya a ahay ga bəñani ata mənani ba, mək atanjəhadkabu ata wal gayan.

* **10:4** Mənjay Mimbiki 24.1. † **10:6** Mənjəkiani 1.27 ; 5.2.

⁸ Nday cœeni ti vu gatay emigi bəlanj.” † Nahkay ti nday cœeni medeveni va do. Tìgia vu gatay bəlanj.

⁹ Nahkay ere ye ti Melefit èbedekabá ni ti mis hihirikeni èdekaba ba. »

¹⁰ Tàra tìnjia a magam a ti ndam *madəbay Yezu ni tìhindifiŋa ma àki ka pakama ya ti àhi ana ndam *Feriziyen na.

¹¹ Àhi ana tay ahkado : « Maslaŋa ya ti àgara wal gayan a mək àda wal nahan a nahəma, àgra hala, àgudaria zlam ana wal gayan ye enjenjeni na.

¹² Wal day tamal àsləka afa ga zal gayan a mək àda zal nahan a nahəma, àgra hala. »

*Yezu agəskabu bəza ciḅ-ciḅeni
(Meciyu 19.13-15 ; Lək 18.15-17)*

¹³ Mis təhəlibiyu bəza ana Yezu ti məgri *sulum ge Melefit àna məbəki *ahar gayan ka tay. Nday təbu təhəlibiyu bəza ni nahkay ti ndam madəbay nan ni tələgi ana tay.

¹⁴ Yezu àra èpia ere ye ti ndam madəbay nan ni tàgray na ti àzuma bəruv a, àhi ana tay ahkado : « Mbrəŋum bəza târa afa goro a, kəcumfəŋa tay a ba. Adaba mam, *Məgur ge Melefit ti ga ndam ya təbu akada ga bəza ni.

¹⁵ Nəhi ana kəli nahəma, ahàr àdəm ku way way do məgəskabu Məgur ge Melefit akada ga wur ya eciiki slimi ana bəŋani ni. Tamal àgəskabu nahkay do nahəma, èsliki məhuriyani a Məgur ge Melefit vu koksah. »

¹⁶ Eslini àgəskabu bəza nakəŋ gum, mək àbəki ahar ka tay ga məgri sulum ge Melefit ana tay.

† 10:8 Mənjəkiani 2.24.

*Pakama ga Yezu ya àhi ana bay ge elimeni ni
(Meciya 19.16-30 ; Lük 18.18-30)*

¹⁷ Yezu àslàka eslina. Nañ àbu akoru e divi bu ni ti maslaña nahañ àcuhwakioru, àbèhadì mirdim grik, àhi : « Mùsi sulumani, ti nêngət *sifa ya àndav ðay-ðay do ni ti nâgray ahəmamam ? »

¹⁸ Yezu àhəngrifəñ, àhi : « Kàzalay nu mis sulumani ti kamam ? Mis sulumani ti àbi, si Melefit cilij.

¹⁹ Ere ye ti kìhindi ni ti, *Divi ge Melefit ya àvi ana mis ni ti kəsəra tay a do aw ? Kàkad mis ba, kàgray hala ba, kigi akal ba, kagray sedi ti kəsəkad malfada ba, kəzumki zlam ge mis ba, həngrioru ahàr a had ana ata buk ata muk. Š »

²⁰ Zal nakəñ àhəngrifəñ, àhi ahkado : « Mùsi, nəgəskabá Divi nana dek kwa nu a wur wurani. »

²¹ Eslini Yezu àwaya nañ a, àmənjaləñ e eri vu, àhi : « Zlam àhəcukivu bəlañ kekileña. Ru kəsəkumoru zlam gayak dek ti kidi sinu gani ana ndam talaga. Nahkay ti akəngət elimeni e melefit bu. Akagra zlam nana dek nahəma, kàra, kàdəbay nu. »

²² Maslaña nani àra ècia ma ga Yezu ya àhi na ti ma gani àhəlia ahàr a, məbərurv àtikaba kwir. Nahkay àslàka sasuhwa, adaba zlam gayan àbu dal-dal.

²³ Eslini Yezu àmbatvu ga mamənjələñani ana ndam madəbay nañ ni, àhi ana tay ahkado : « Ndam ge elimeni təhuriyu a *Məgur ge Melefit vu ti zləzlada dal-dal. »

²⁴ Pakama ga Yezu ya ti àdəm ni èwisiria ahàr ana ndam madəbay nañ na. Ay ti Yezu àhəngri zuh ana

ma ni, àhi ana tay : « Ndam goro ni, mähuriyani a Məgur ge Melefit vu ti zləzlada dal-dal.

²⁵ Ezligwemi ahuriyu e evid ge lipri vu kwalac ti agravu aw ? Ay ti bay ge elimeni mähuriyu a Məgur ge Melefit vu ni ti zləzlada dal-dal, àtama ge ezligwemi ya ahuriyu e evid ge lipri vu na. »

²⁶ Ma ga Yezu ya àhi ana tay ni àgria ejep ana tay a dal-dal. Nday nakəŋ təzlapay e kidiŋ gatay bu, təcəm ahkado : « Ay tamal nahkay ti way ti Melefit amahəŋgay naŋ way ? »

²⁷ Ay Yezu àmənjaləŋ kà tay, àhi ana tay ahkado : « Mis ti tàgray koksah, ay Melefit kwa ti esliki magrani, adaba Melefit ti esliki magray zlam dek tata. »

²⁸ Eslini Piyer àhi ana Yezu ahkado : « Iy zla, leli məmbrəŋa zlam a dek, madəbay kur ti ahəmamam ? »

²⁹ Yezu àhəŋgarfəŋ, àcəm : « Nəhi ana kəli nahəma, tamal mis àmbərbu zlam gayəŋ azuhva nu ga məhi *Ma Məweni Sulumani ana mis, bi àmbərbu ahay gayəŋ, bəza ga mənani, bəŋani, mənani, bəza gayəŋ ahkay do ni vədaŋ gayəŋ nahəma,

³⁰ aməŋgətvù zlam nday nani kay àtam ndahaŋ ni sak diŋ nihi ka sarta hini. Aməŋgət ahay, bəza ga mənani, ata mənani, bəza, vədaŋ ; akaba nani dek mis atəgri daliya. Ka mələŋ məweni ya Melefit amagraya ni day aməŋgət sifa ya àndav day-day do ni.

³¹ Ay ti nday gəďákani ya kama ge mis ni ti, mis kay e kidiŋ gatay bu ataŋgoru kələŋ ge mis. Nday ya kələŋ ge mis ni day etigi gəďákani kama ge mis. »

Yezu àcəm sak ya mahkər aməmət mək aməŋgəba

*e kisim ba**(Meciyu 20.17-19 ; Luk 18.31-34)*

³² Yezu akaba ndam maɗɗabay naŋ ni tɔbu takoru, tɔzay divi ya ti acɔloru a Zeruzalem ni. Yezu àdi kama ana tay. Ndam maɗɗabay naŋ ni ahàr àhàlia ana tay a, mis ndahaŋ ya tɔbu takoru akaba tay ni day aŋgwaz àwɔra tay a. Eslini Yezu àzalakabu ndam maɗɗabay naŋ kru mahar cɛeni ni keti, ànjaki ka mazlapi ma ana tay àki ke ere ye ti amagrakivu ni.

³³ Àhi ana tay ahkado : « Cɛm day, nihi ti leli mɔbu mɔcɔloru a Zeruzalem. Eminjɛa eslina ti nu *Wur ge Mis atɔgɔsi nu ana gɔɗákani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba ana ndam *mɛsar Wakita ge Melefit ni. Eslini atɔɗam si takad nu kwa, atɔgɔsi nu ana ndam ya tɔfaki ahàr ke Melefit do ni.

³⁴ Nday nani ti eteyefɛ, etitifɛviyu esliɓ e eri vu, atɔzlɔɓ nu àna kurupu cɔk cɔk, atakad nu, mɔk a vad ya mahkɔr ti anaŋgaba. »

*Zek nday ata Zeŋ tihindifɛna zlam kà Yezu a**(Meciyu 20.20-28)*

³⁵ Eslini Zek nday ata Zeŋ bɔza ge Zebede tɔrɔkia kà Yezu a, tɔhi ahkado : « Mɛsi, mawayay mihindifɛka zlam a, mawayay ti kɔgri ana leli. »

³⁶ Yezu àhɔŋgrifɛŋ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Kawayum ti nɔgri mam ana kɔli mam ? »

³⁷ Tɔhi : « Ka ya ti akɔzuma bay gayak gɔɗákani na nahɔma, kɔvi divi ana leli ti mɔnjɔhadfuk kà gɔvay, bɔlaŋ ka ahar ga ɗaf, bɔlaŋ ka ahar ga gɔjar gayak ti. »

38 Ay ti Yezu àhi ana tay ahkado : « Ere ye ti kihindum ni ti kəsərum do. Ekisləmki misi zum ge hijiyem ye enisi ni tata waw ? Ekisləmki miβeseni *tabaray kəli akada goro ya atabaray nu ni tata waw ? * »

39 Nday cəeni təhi : « Misliki. » Eslini Yezu àhəngrifəŋ ana tay, àdəm ahkado : « Ekisəm zum ge hijiyem ya enisi ni akaba atabaray kəli akada goro ya atabaray nu ni ti amagravu ededīŋ.

40 Ay ti maslaŋa ya ti amədəm way amanjəhadfu kà ahar ga dəf akaba kà ahar ga gəjar goro way ni ti nu do. Nani Bay Melefit àna ahər gayəŋ day ti aməvi məlaŋ nani ana mis ya naŋ àdaba tay a ni. »

41 Ndam *madəbay Yezu kruani ndahaŋ ni tàra ticia pakama ge Zeŋ ata Zek ya təhi ana Yezu na ti təzumkia bəruv ka tay a.

42 Eslini Yezu àzalakabu ndam madəbay naŋ ni dək, àhi ana tay ahkado : « Kəsəruma, ndam ya ti təzalay tay bəbay ga had ni ti təgur mis ga njəda. Gədəkani ga məlaŋ day tədəm ahər àdəm mis təgri təwi ana tay kay, təmbrəŋ mis do.

43 Ay e kidīŋ gekəli bu ni ti àgravu nahkay do. Tamal ti maslaŋa e kidīŋ gekəli bu awayay miŋi gədəkani ti, miŋi bay məgri təwi ana kəli kwa sawaŋ.

44 Tamal ti maslaŋa e kidīŋ gekəli bu awayay miŋi kama ge mis ti, miŋi evidī ge mis dək kwa.

45 Adaba nu *Wur ge Mis nàra ti, nàwayay ti mis təgru təwi do. Nàra ti ga məgri təwi ana mis sawaŋ, navay sifa goro ga mambay mis kay àna naŋ. »

* 10:38 Zum ge hijiyem ya Yezu emisi ni ti daliya gayəŋ ya amacakay ni. Baray gayəŋ ya atabaray naŋ ni ti kisim gayəŋ ya aməmət ni.

*Yezu ahəŋgaraba zal wuluf Bartime a
(Meciyu 20.29-34 ; Lək 18.35-43)*

⁴⁶ Eslini Yezu akaba ndam maɗəbay naŋ ni akaba mis ndahaŋ kay ɓal tɪnjua a Zeriko a. Nday tɔbu taslaka a kasa nani ba ti tɔdi ahà ana zal nahaŋ wulufani. Slimi gayaŋ Bartime, naŋ wur ge Time ; naŋ manjəhadani digusa kà gəvay ge divi, ahəŋgalay zlam.

⁴⁷ Àra ècia mis tɔdəm « Yezu zal Nazaret ènjia » ti àdiki ana zlahay, àdəm ahkado : « Yezu *Wur ge Devit, nəsuk cicihi ti. »

⁴⁸ Eslini mis kay tələgi, təhi : « Lakakaba. » Naŋ ti ni àzlahkivu kay kay sawaŋ, àdəm : « Wur ge Devit, nəsuk cicihi ti. »

⁴⁹ Yezu àra ècia zalay na ti ècik àdəm : « Zalumu-biya naŋ a. » Nahkay təzalibiyu zal wuluf nakəŋ, təhi : « Zay njəda, cikaba. Naŋ àbu azalay kur. »

⁵⁰ Eslini zal nakəŋ àzakaba azana ya ti àhəmbakabu na, èzligoru, ècikaba cəkwaɗ àrəkioru kà Yezu nakəŋ.

⁵¹ Yezu èhindifiŋa ma, àhi : « Kawayay ti nəgruk mam ? » Zal wuluf ni àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Məsi, nawayay ti nipi divi akada ge mis ni bilegeni ti. »

⁵² Mək Yezu àhi : « Melefɪt àhəŋga kur a adaba kəfəkua ahà a palam. » Ka ma geli hini èpi divi huya. Àra èpia divi a ti àdəboru Yezu e divi bu.

11

*Mis təmərivu ana Yezu ka ya ti ahuriyu a
Zeruzalem ni
(Meciyu 21.1-11 ; Lək 19.28-40 ; Zeŋ 12.12-19)*

¹ Tòru tìnjua cifa kà gəvay ga Zeruzalem a, nday gwar ka həma *Oliviye, kama ga kəsa ndahan Betfazi akaba Betani ni ti Yezu nakəŋ əslər ndam madəbay naŋ ni cə,

² àhi ana tay ahkado : « Dəgum a kəsa tegəni ya kama gekəli ni vu. Ekinjəmiya nahəma, akədumi ahər ana wur ga azoŋgu məwəlani. Wur ga azoŋgu nani ti maslaŋa àcəlkiyu dəy-dəy faŋ ndo. Picehəmbiya, zumubiya.

³ Ay tamal maslaŋa èhindifiŋa ma kè kəli a, àhi ana kəli “Kepicehəm ti kamam ?” nahəma, humi ahkado : “Bay geli awayay, ara ahəŋgarbiyu nihi həya.” »

⁴ Nahkay nday nakəŋ tòru. Tòru tìnjua ti tədi ahər ana wur ga azoŋgu məwəlani kà mahay e mite bu. Təbu tepiceh ti

⁵ mis ndahan e kiđiŋ ge mis ya ti təbu eslini ni bu təhi ana tay ahkado : « Kepicehəm wur ga azoŋgu ni ti kamam ? »

⁶ Eslini təhəŋgri ma ga Yezu ya àhi ana tay ni ana tay ; nahkay təmbrəŋ tay, təsləkabiya àna naŋ a.

⁷ Tàra tìnjikia àna wur ga azoŋgu na ka Yezu a ti təbəkəki azana, mək Yezu àcəlkiyu katapəla.

⁸ Mis dal-dal eslini təpəbivoru azana gatay e divi bu, mis ndahan ti ni təkwahabiyu slimberi a vədan bu, təbəhadivoru bilegeni.

⁹ Yezu naŋ əbu akoru ti mis ya kama gayan akaba ya kələŋ gayan ni təgray salalay, təzləbay naŋ, tədəm : « *Hozana ! Bay Melefit məgri sulum gayan ana maslaŋa ya ti ara àna slimi gayan a ni !

¹⁰ Melefit məgri sulum ana maslaŋa ya ti ara azum bay ge Devit bəŋ geli ni ! Təzləbay Melefit

drin agavəla ! * »

¹¹ Tòru tìnjua a Zeruzalem a ti Yezu àhuriyu a dalaka ga *ahay gəđakani ge Melefit ni vu. Eslini èheliŋ eri, àmənjaləŋ kà zlam dek. Àmənjaləŋaba dek ti fat àbi va bi, mələkarawa ègia. Nahkay tàhəraya, tàsləka akaba ndam madəbay naŋ kru mahar cəeni na, təŋgoru gwar a Betani.

*Yezu etikwesi mənğəhafya èwi bəza do ni
(Meciyu 21.18-19)*

¹² Tòru tìnjua a Betani a ti tändəhad eslini hundum. Ge miledu gani, tàsləka təŋgoru a Zeruzalem. Nday təbu takoru e divi bu ni ti ləwir àwərkaba Yezu a.

¹³ Ləwir àbu awəŋ naŋ nahkay ti èpi mən ga *wəruv mideni. Àra èpia ti àhəđakfəŋoru, àmənjaləŋ bəza gani, ay àŋgətfəŋ ndo, adaba sarta ge miwi bəza gani do.

¹⁴ Eslini Yezu àhi ana mən ga zlam ni : « Day-đay maslaŋa aməzum bəza gayak va do. »

Gayaŋ ya àdəm nahkay ni ti ndam madəbay naŋ ni ticia.

*Yezu a ahay gəđakani ge Melefit ni bu
(Meciyu 21.12-17 ; Lək 19.45-48 ; Zəŋ 2.13-22)*

¹⁵ Tòru tìnjua a Zeruzalem a ti Yezu àhuriyu a dalaka ga *ahay gəđakani ge Melefit ni vu. Eslini àdi ahər ana mis təsəkumvoru zlam akaba ndam məsəkum zlam, mək ànjəki ka magaraya tay e mite va. Àhəmbəhadəba tabəl ga ndam mam-bay siŋgu na akaba məlaŋ manjəhadani ga ndam məsəkumoru kurkoduk na.

* **11:10** Mənjay Limis 118.25-26.

16 Mis ndahan̄ t̀bu t̀huriyu àna zlam a ahay ge Melefit ni vu, m̀k tasl̀kaba àna nan̄ a kwalac. T̀bu tagray nahkay ti Yezu nakəŋ àcafəŋa tay a.

17 M̀k àcahi zlam ana mis ya t̀bu eslini ni, àdəm : « Àbu m̀bəkiani a Wakita ge Melefit bu, Melefit àdəm : “Ahay goro zla ti atədəm m̀lan̄ ga jiba dek ga mahəŋgalav̀ Melefit.” † Ay lek̀l̀m ti k̀mbatumkaba, ègia ahuzl ga ndam akal a. »

18 Àra àdəma nahkay ti gəđákani ga ndam *man̄galabakabu mis akaba Melefit ni akaba ndam *m̀sər Wakita ge Melefit ni t̀cia ; t̀ra t̀cia ti t̀d̀bafəŋ divi ge mijin̄ nan̄. Ay ti an̄gwaz àwərfəŋa tay k̀ nan̄ a, adaba mis ndahan̄ ni dek ti pakama ya àcahi ana tay ni àgria ejep ana tay a.

19 M̀lakarawa àra ègia ti Yezu akaba ndam madəbay nan̄ ni t̀sl̀kaba a k̀sa ni ba.

*Məŋgəhafya ti Yezu ètikwesl ni èk̀lia
(Meciyu 21.20-22)*

20 Ge miled̀ gani t̀bu tan̄goru a Zeruzalem. T̀bu tasl̀kafəŋa k̀ gəvay ga mən̄ ga *wəruv ya ti Yezu àhi ma na nahəma, t̀pi ti mik̀leni k̀c akaba sliri gani dek.

21 Eslini Piyer àra àsərkia ka ma ga Yezu ya àhi ana mən̄ ga wəruv na ti àhi ana Yezu ahkado : « M̀si, mən̄joru, mən̄ ga wəruv ya k̀tikwesl ni èk̀lia. »

22 Eslini Yezu àhi ana tay ahkado : « Fumki ah̀r ke Melefit.

23 Nəhi ana k̀li nahəma, tamal ti maslaŋa ahi ana həma hini : “Rad̀vaba, ru k̀diyu a *d̀luv gəđákani vu” nahəma, amagravu. Tamal ti àjalay

† 11:17 Mən̄jay Izayi 56.7 ; Zeremi 7.11.

ahàr cù cù do, àfækia ahàr ke Melefit a, àsəra aməgri ere ye ti ehindi ni ti, zlam gani agravu.

²⁴ Nahkay nəhi ana kəli : Tamal ti kihindum zlam, kahəngalum Melefit ti, fumki ahàr ke Melefit, səruma kəngətuma àndava. Tamal kəgrum nahkay ti Melefit aməgri zlam ya ti kihindumfiŋa ni dek ana kəli.

²⁵ Tamal ti kicikumaba, kəbum kahəngalum Melefit ti, mbrənumfəŋa zlam ge mis ya ti tagudari ana kəli ni kà tay a, tamal àbu ni. Nahkay ti Bəŋ gekəli ya a huɗ melefit bu ni aməmbərfəŋa zlam gekəli ya kagudarum ni kè kəli a bilegeni. [

²⁶ Ay tamal kəmbənumfəŋa zlam ge mis ya ti təgudari ana kəli na ka tay a do ni ti Bəŋ gekəli ya a huɗ melefit bu ni day aməmbərfəŋa zlam magudarani gekəli ni kè kəli a do.] »

*Yezu agray tɔwi ti way àvi divi gani way ?
(Meciyu 21.23-27 ; Lɔk 20.1-8)*

²⁷ Yezu akaba ndam madəbay naŋ ni təhuriyu a Zeruzalem keti. Yezu àra àhuriya a kəsa ni va ti àsawadavù a dalaka ga *ahay gəɗakani ge Melefit ni bu. Naŋ àbu eslini ti gəɗakani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni, ndam *məsər Wakita ge Melefit ni akaba gəɗakani nda- haŋ tərəkia,

²⁸ təhi : « Kagraj tɔwi hini nahkay ti kəngət divi gani eley ? Way àvuk divi gani way ? »

²⁹ Yezu àhəngrifəŋ ana tay, àɗəm : « Nu day ni- hindifiŋa zlam bəlaŋ kè kəli a. Kəhənggrumufəŋa nahəma, nu day nəhəngrifəŋ ana kəli, nəɗəfi bay ya ti àvu divi ge tɔwi ya ti nagray ni ana kəli.

³⁰ Nəhi ana kəli nahəma, *baray ge Zeŋ ya ti àbaray mis ni ti njədə gani Melefit àvi tək, tək day ti mis təvi aw ? Həŋgrumufəŋ nimi ! »

³¹ Tàra ticia ma na nahkay ti tàgray gejewi e kidin gatay bu, tədəm : « Tamal məhi : “Melefit àslərbiyu naŋ” hi, ara ahi ana leli : “Kəgəsunkabu pakama gayan ni ndo ni ti kamam ?”

³² Ay tamal mədəm keti : “Mis təvi njədə gani” ti àrakaboru do. » Tədəm nahkay ti adaba mis tezl-tezləni eslini ni dek tədəm Zeŋ ti naŋ bay mahəŋgaray *pakama ge Melefit ededifin ededifeni. Təgrafəŋa aŋgwaz kè mis tezl-tezləni nana,

³³ nahkay təhəŋgrifəŋ ana Yezu, təhi : « Leli məsər do. » Eslini Yezu àhi ana tay : « Nu day nədəfi bay ya ti àvu divi ge təwi ya ti nagrəy ni ana kəli do bilegeni. »

12

*Ma gozogul àki ka ndam məwəs vədan
(Meciyu 21.33-46 ; Lək 20.9-19)*

¹ Yezu àhi ma ana mis ni keti àna ma *gozogul. Àdəm ahkado : « Zal nahaŋ àbu nahəma, àjavù mən ga zlam * a vədan gayan vu, àcafəŋ azlaw tekesl, àgraya məlan ga məducaya yam ga bəza ga mən ga zlam na, àkay ləli zəbalani, mis acəlkiyu ka ahər gani ga majəgay vədan ni. Kələŋ gani àfivù vədan ni ana mis a ahar vu ti təwəs, mək àsləka, òru e mirkwi zlam gayan.

² Sarta ga məpalay bəza ga zlam ni àra ènjia ti bay ga vədan ni àslərbiyu bay məgri təwi afa ga ndam məwəs vədan ni ti təhələkaboru ja gani gayan.

* **12:1** Mən ga zlam nani ti *viŋ.

³ Ay bay mægri tawi ni àra ènjia ti ndam mawəs vədaŋ ni tægəs naŋ, təzləb mək tağaray naŋ, araŋa day àzay a ahar vu ndo.

⁴ Eslini bay ga vədaŋ ni àslərbiyu bay mægri tawi nahaŋ keti. Àra ènjia ti nday nakəŋ təsi aday a ahàr vu, tìndivikaba cəf cəf.

⁵ Nahkay bay ga vədaŋ ni àslərbiyu mis nahaŋ keti. Naŋ nani ti tàkad naŋ gweha. Àslərbiyu mis ndahaŋ kay keti. Tàra tìnjia ti ndam mawəs vədaŋ ni təzləb ndahaŋ, ndahaŋ ni ti ni tàbazl tay.

⁶ Kələŋ gani nahəma, bay ga vədaŋ ni mis àgəjənifəŋ bələŋ cilij. Maslaŋa nani ti wur gayaŋ, awayay naŋ dal-dal. Àdəm : “Wur goro ni ti atəgəsiki ma.” Nahkay zla ti àslərbiyu naŋ afa gatay.

⁷ Ay ndam mawəs vədaŋ ni tàra tìpia wur na naŋ àbu ara ti təzlapay e kidij gatay bu, tədəm ahkado : “Naŋ tegəni ti mekeji gayaŋ ; məmbrəŋ naŋ ba, makadum naŋ ; nahkay ti vədaŋ ni emigi geli.”

⁸ Àra ènjikia ka tay a ti tægəs naŋ yaw, tàkad, təzaba kisim gayaŋ na a vədaŋ ni ba, tizligoru.

⁹ « Nədəm nahəma, bay ga vədaŋ ni amasləkabiya ti aməgri mam ana ndam mawəs vədaŋ ni mam ? Amabazl ndam mawəs vədaŋ ni, mək aməvi vədaŋ ni ana mis ndahaŋ.

¹⁰⁻¹¹ A Wakita ge Melefit bu àbu məbəkiani nahkay hi :

“Akur nahaŋ àbu ti ndam mələm ahay tàwayay magray tawi àna naŋ ndo.

Ay ti akur gani nani ègia akur ya akay ahay na dek sawaŋ.

Ere nani ti tawi ga Bay Melefit,

agri ejep ana leli.” †

« Lekulum kèjeŋgum ma nani ndo waw ? »

¹² Gəďákani nakəŋ təsəra Yezu àďəmki ma *gozogul ni ti ka tay. Tàra təsəra ti tawayay təgəs naŋ. Ay mis təbu eslini kay ti təgəs naŋ ndo, aďaba aŋgwaz àwəra tay a. Nahkay təmbrəŋ naŋ, təsləka.

*Hadam ya təpəli ana bay ga ndam Rom ni
(Meciyə 22.15-22 ; Lək 20.20-26)*

¹³ Yezu naŋ àbu eslini nahkay ti təslərkibiyu ndam *Feriziyəŋ akaba ndam ndahaŋ ya tadəbay bay *Erot ni. Tawayay ti məďəm ma magəďavani ti təgəski naŋ.

¹⁴ Tàra tìnjikia ti təhi ahkado : « Məsi, məsəra nak ti kəďəm ma ge jiri. Aŋgwaz àwərfəŋa kur kà pakama ge mis ya təďəmkuk na do ; ku kè meleher ga way ga way do day kəgray aŋgwaz do, kacahi zlam ya Melefit awayay ni ana mis àna jiri gani sawəŋ. Ay ti Melefit àvia divi ana leli ga mabəhadí hadam ana *bay gəďákani ga ndam Rom a tək, àvi ana leli ndo waw ? Mabəhadí tək, məbəhadí ba waw ? »

¹⁵ Eslini Yezu àsəra tawayay ti mis ndahaŋ təďəm nday ndam jireni, ay ti nday ndam jireni do. Nahkay àhi ana tay ahkado : « Kəhəlumfua eyə a ti kamam ? Nğa zumubiya siŋgu akur-akurana ti namənjaki day nimi. »

¹⁶ Nahkay tədibiyu bəlaŋ. Tàra təvia ti èhindifiŋa ma kà tay a, àďəm ahkado : « Àki ka siŋgu hini ti mazavu ga ahàr ga way ? Slimi məbəkiani ni ti ga way ? » Təhəŋgrifəŋ, təhi ahkado : « Ga bay *Sezar. »

† 12:10-11 Limis 118.22-23.

17 Nahkay naŋ nakəŋ àhi ana tay ahkado : « Həŋgrumi zlam ga bay Sezar ni zlam gayəŋ, ge Melefit ti ni həŋgrumi ana Melefit zlam gayəŋ. » Eslini ma gayəŋ ya ti àhi ana tay ni àgria ejep ana tay a dal-dal.

Mis taŋgaba e kisim ba eɖeɖiŋ a waw ?
(*Meciya 22.23-33 ; Luka 20.27-40*)

18 Eslini ndam *Seduseyeŋ ndahaŋ tərəkia ka Yezu a. Ndam Seduseyeŋ təɖəm mis àməta ti àŋgaba e kisim ba koksah. Nahkay nday nakəŋ təhi ana Yezu ahkado :

19 « Məsi, Məwiz àbiki ana leli a wakita gayəŋ ni bu, àɖəm ahkado : “Tamal mis nday kà məŋ gatay, mək bəlaŋ gani àməta, àmbərba wal gayəŋ a, wal ni ewii wur ndo nahəma, ahàr àɖəm wur ga mənəni ni azay wal ni, ti tiwiewa mekeji ana wur ga mənəni ya àmət na.” †

20 Yaw mis ndahaŋ təbu adəskəla kà məŋ gatay, gəɖakani gatay ni àda wal a. Àra àza wal na ti ewifiŋa wur a ndo, mək zal ni àməta.

21 Àra àməta ti mimbiki gayəŋ ni àzay wal ni. Àra àza wal na ti naŋ day ewifiŋa wur a ndo, mək àməta. Naŋ ya mahkər ni day àgray nahkay, mək àməta.

22 Nahkay nday adəskəlani ni ɖək tàza wal na day tiwifiŋa wur a ndo, mək nday ɖək təməta. Kələŋ gani wal ni day àməta.

23 Ay ka fat ya ti mis ataŋgaba e kisim ba nahəma, wal ni ti way bəlaŋ e kiɖiŋ gatay bu amazay way ? Nday adəskəlani ni ɖək tàza naŋ a ni. »

24 Ay Yezu nakəŋ àhəŋgrifəŋ ana tay, àɖəm ahkado : « Majalay ahàr gekəli ti kigeni do. Adaba

† 12:19 Məŋjay Məŋjəkiani 38.8 ; Mimbiki 25.5-6.

mam ? Adɔ́aba kícumaba ma ga Wakita ge Melefit ya Mɔ́wiz àbèki na ndo, kèsèrum njéda ge Melefit do palam.

²⁵ Nédám nahéma, ka ya ti mis atémèta mæk atangaba e kisim ba ni ti zawal ataday wál va do, wəwal day ataday zawal va do. Atanjəhad dek akada ga *məslər ge Melefit ya təbu a hud melefit bu ni.

²⁶ Ay tamal ti mazlapaki ka ma ge mis ya tangaba e kisim ba nahéma, kèjengum wakita ge Mɔ́wiz ni day-day ndo aw ? Kèjengum ma àki ka mənghəhaf ya ti aku àgəs ni ndo aw ? Eslini Bay Melefit àhi ana Mɔ́wiz ahkado : “Nu Melefit ga Abraham, nu Melefit ga Izak, nu Melefit ge Zekur.” §

²⁷ Melefit ti nan Melefit ga ndam ya àna sifa ni, do ni ti ga nday ya témèta ni do. Lekulam ti majalay ahàr gekali ti kigeni do simiteni. »

Divi ge Melefit ya ti ahàr àdám mis tǎgəskabu enji ni ti weley ?

(Meciya 22.34-40 ; Luk 10.25-28)

²⁸ Eslini zal nahan nan àvu, nan bay *məsər Wakita ge Melefit, ècia ma gatay na, àsəra Yezu àhia ma sulumana ana ndam *Sedəseyən na. Nahkay ti àrəkioru, èhindifiña ma, àhi ahkado : « *Divi ge Melefit ya ti ahàr àdám mis tǎgəskabu enji ni ti weley ? »

²⁹ Yezu àhəngrifən, àhi : « Divi ge Melefit ya ti ahàr àdám mis tǎgəskabu enji ni ti nihi : “Ci zal Izireyel : Bay Melefit geli nahéma, nan Bay nan bəlan.

§ 12:26 Mənjay Mahərana 3.2, 6, 15-16.

30 Wayay Bay Melefit gayak àna hud bəlan, àna sifa gayak dek, àna majalay ahàr gayak dek akaba àna njəda gayak dek.” *

31 Divi ye cə ni day nihi : “Wayay ndam ya nak kəbu akaba tay ni akada ya kawayay ahàr gayak gayakani ni.” † Divi nday ndani cəeni ni ti ahàr àdəm mis tégəskabu tay àtam divi ndahan ni dek kwa. »

32 Mək bay məsər Wakita ge Melefit nakəŋ àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Yawa Məsi ! Ere ye ti kədəm ni ti jiri efedin. Bay Melefit ti naŋ bəlan huya, bay nahan àbi. ‡

33 Tamal ti kawayay naŋ àna hud bəlan, àna majalay ahàr gayak dek akaba àna njəda gayak dek zla nahəma, àtama sədaga ya təbi na akaba zlam ya tisliŋi na dek àna sulumana. Tamal ti kawayay mis ya nak kəbu akaba tay ni akada ya kawayay ahàr gayak gayakani ni nahəma, nani day àtama sədaga dek àna sulumana. »

34 Zal nakəŋ àra àhəŋgrifəŋa kigeni a ti Yezu àsəra naŋ bay məsər zlam. Nahkay àhi ahkado : « Nak kəbi driŋ driŋ akaba *Məgur ge Melefit bi. » Kələŋ gani maslaŋa ya ti azay njəda gayan ge mihindifiŋa ma nahan a ni ti àbi va bi.

*Bay gədakani ya amara ni naŋ wur ge Devit aw ?
(Meciyu 22.41-46 ; Luk 20.41-44)*

35 Yezu naŋ àbu acahi zlam ana mis a dalaka ga *ahay gədakani ge Melefit ni bu. Àhi ana tay : « Ndam *məsər Wakita ge Melefit ni tədəm *Krist

* 12:30 Mimbiki 6.4-5. † 12:31 Levi 19.18. ‡ 12:32 Mənjay Mimbiki 4.35 ; Izayi 45.21.

*Bay gəfakani ya amara ni naŋ *Wur ge Devit ti ahəmamam ?

³⁶ Ambatakani do, Devit naŋ naŋani àna ahàr gayan̄ àdəm àna njəda ga *Məsuf Njəlatani ahkado : “Bay Melefit àhi ana bay goro :

Njəhadà gwar kà ahar ga daf goro a, a məlan̄ ga gəfakani va.

Ndam ezir gayak ti anabəhad̄ tay kè meleher gayak

akada ga zlam ga bay ya abəki asak ni, ti kəcəlki ka tay.” §

³⁷ « Nədəm nahəma, Krist nani ti Devit àna ahàr gayan̄ tekeđi azalay naŋ bay gayan̄. Ay tamal nahkay ti təzalay naŋ wur ge Devit keti ti kamam ? » Eslini mis dal-dal təbi slimi ana pakama gayan̄ ya ti àhi ana tay ni. Pakama nani àbəlafəŋa kà tay a.

Bumvu slimi àna ndam məsər Wakita ge Melefit ni

(Meciyu 23.1-36 ; Luk 20.45-47)

³⁸ Yezu naŋ àbu acahi zlam ana tay nahkay ti àdəm ahkado : « Bumvu slimi, do ni ti ndam *məsər Wakita ge Melefit ni atagosay kəli. Nday ti tawayay məbakabu məgudi, təsawaday àna naŋ riya ; tawayay ti mis təgri sa ana tay a gosku bu kè meleher ge mis dek ;

³⁹ tawayay manjəhad̄vani e kərsi ga gəfakani vu a ahay ga *mahəŋgalavù Melefit bu akaba ka məlan̄ məzum zlam ga wuməri.

⁴⁰ Nday gani təbu təhəlfəŋa zlam kà wál madakway a, təbu təpəski ka mahəŋgalay Melefit adaba

tawayay ti mis tâmənjaləŋ ana tay. Nahkay ti Melefit amagrafəŋa seriya kà tay a, amatraḅ tay kay amatam ge mis ndahaŋ ni ḁek. »

*Sədaga ga wal madakway ya araŋa gayan əbi ni
(Luk 21.1-4)*

⁴¹ Eslini Yezu nan əbu manjəhadani digusa kà gəvay ga zlam məbəviyu siŋgu ga sədaga ni. Mis təbu eslini kay təbiyu siŋgu ; nan nakəŋ amənjaləŋ kà tay ahəmamam təbiyu siŋgu ni : ndam ge elimeni kay təbu təbiyu siŋgu dal-dal.

⁴² Nday təbu təbiyu nahkay ti wal madakway nahaŋ araŋa gayan əbi əra əbiyu siŋgu akur-akurani ciḅ-ciḅeni cə ; siŋgu ciḅ-ciḅeni cəeni ni agray siŋgu faḁ.

⁴³ Yezu əra əpia ti əzalay ndam maḁəbay nan ni, əhi ana tay ahkado : « Nəhi ana kəli nahəma, wal madakway hini ti araŋa gayan əbi, ay siŋgu ya əbiyu a zlam ga sədaga ni vu ni ti ətama ge mis ndahaŋ ya təbiyu na ḁek,

⁴⁴ aḁaba mis ndahaŋ ni ḁek təbiyu siŋgu ya təgəjənifəŋ kà tay təsər ere ye ti tagray əna nan ni va do ni ; wal hini ti ni araŋa gayan əbi, ay ti əbiya siŋgu ya əfəŋ na ḁek. Siŋgu gayan nahaŋ ga məsəkum zlam məzumani əgəjənifəŋ ndo. »

13

Yezu aḁəm etembedkaba ahay gəḁakani ge Melefit na

(Meciyə 24.1-2 ; Luk 21.5-6)

¹ Kələŋ gani Yezu akaba ndam maḁəbay nan ni təhəraya a *ahay gəḁakani ge Melefit ni ba. Nday təbu təhəraya nahəma, bələŋ e kiḁiŋ ga

ndam madəbay naŋ ni bu àhi ahkado : « Məsi, ŋga mənjaləŋ ka akur gəđákani ya tèdezl ahay ni àna naŋ ni day ti, tigi eri ni ! »

² Ay Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Àbi kípia ahay hini medezleni àna akur gəđákani na do aw ? Etembedkaba besek-besek, ku akur bəlaŋ day amanjəhadki ka akur nahaŋ va do. »

*Yezu azlapaki ka sarta ya amara ni
(Meciyu 24.3-14 ; Luk 21.7-19)*

³ Tòru tɪŋjua ka ahàr ga həma *Oliviyə a nahəma, Yezu ànjəhadə digusa, amənjoru *ahay gəđákani ge Melefit ni. Eslini Piyer, Zek, Zeŋ akaba Andre təbu kà gəvay gayəŋ cilin. Nday nakəŋ tihindifiŋa ma, təhi ahkado :

⁴ « Hiaba ana leli a, ere gani amagravu ti ananaw ? Aməsərkaba sarta ya zlam nani dek amagravu wudak na ti ahəmamam ? »

⁵ Eslini Yezu nakəŋ àhi ana tay : « Bumvu slimi, maslaŋa àgosay kəli ba.

⁶ Adaba mis kay atara, ku way way do amədəm naŋ ti nu, amədəm naŋ ti *Bay gəđákani ya amara ni. Nahkay atagosay mis kay.

⁷ Mis atagray silik kè cifeni akaba kè driŋeni, ekicəm ma gani. Kicəma ti kəgrum aŋgwaz ba. Ahàr àdəm zlam nday nani təgravu kwa. Ku tamal təgrava nahkay nəŋgu ni, mandav ga duniya faŋ do.

⁸ Ndam ga had ndahaŋ atakəđvu akaba ndam ga had ndahaŋ, bəbay ndahaŋ akaba bəbay ndahaŋ. Had amadađay a kəsa gərgərani ndahaŋ bu, ləwir day amələbu a kəsa gərgərani ndahaŋ bu. Zlam nday nani dek ti mənjàki ga daliya cilin : zlam

nday nani ti akada ga wur ya ajibiyu aslar ana wal a huf bu ni.

⁹ Ay lekulum ti bumvu slimi. Mis atagəs kuli, atoru ana kuli ka melaŋ ge seriya. Atəzləb kuli a ahay ga *mahəŋgalavù Melefit bu. Atagrafəŋa seriya kè kuli kè meleher ga gədəkani ga ngumna akaba bəbay a, adaba lekulum ndam goro. Nahkay ti nday gani etici ma gekuli ya akazlapumku ni.

¹⁰ Wudaka melaŋ andav nahəma, ahàr àdəm mis tahi *Ma Məweni Sulumani ana mis ga had gərgərani ni dek day kwa.

¹¹ « Yaw ka ya ti atagəs kuli, atoru ana kuli ka melaŋ ge seriya nahəma, ere ye ti akədəmum ni àhəli ahàr ana kuli ba. Ka fat nani Melefit aməhi ere ye ti akədəmum ni ana kuli ; dəmum ma gani nani. Nahkay akədəmum ma nani ti lekulum lekulumeni do, amədəm ma nani ti *Məsuf Njəlatani.

¹² Ka sarta gani nani ti mis atəsəkumoru bəza ga məŋ gatay ti tãbazl tay, ata bəŋ ga bəza day atəsəkumoru bəza gatay. Bəza ti ni etizirey ata bəŋ gatayani akaba ata məŋ gatayani, atəsəkumoru tay ti tãbazl tay.

¹³ Mis dek etizirey kuli adaba lekulum ndam goro. Ay ti maslaŋa ya ti aməmbərəŋ nu do duk abivoru ana vad ga mandav ga sifa gayan ni ti, Melefit amahəŋgay naŋ. »

*Zlam magədavani ya àbəlay do fererani ni
(Meciyə 24.15-28 ; Lək 21.20-24)*

¹⁴ « Zlam magədavani ya àbəlay do fererani, eziŋ zlam dek ni, amagravu. * Amagrava ti ekipəm naŋ

* 13:14 Məŋjay Deniyel 9.27 ; 11.31 ; 12.11.

ka melaŋ ya àgəski do ni. » (Bay ya ti ejeŋgey ma hini ni ti ahàr àdəm mîci lala). « Ekipɯma naŋ a ti ahàr àdəm ndam ya ka had*Zude ni tâcuhworu a hɛma vu kwa.

¹⁵ Maslaŋa ya ti naŋ ka *dalahaŋ ga ahay gayaŋ ni àhəraya, àhuriyu a ahay vu ga məhəlaya zlam gayaŋ a day ba. Mâhəraya mâcuhway sawaŋ.

¹⁶ Maslaŋa ya ti naŋ a vɛdaŋ bu ni ti ni, àŋga a magam ga mara mazay azana gayaŋ a ba. Mâcuhway sawaŋ.

¹⁷ Ka sarta gani nani ti wál a huɖ akaba nday ya ti bəza tɛfəŋ kà tay ka ahar ni atasay cicihi !

¹⁸ Nahkay ti həŋgalum Melefit ti ere gani nani àgravu ge milevi ba,

¹⁹ Adaba ka sarta gani nani ti mis atəcakay daliya kay àtam daliya ndahaŋ ya mis təkakabiyu kwa ahaslani ka ya ti Melefit àgraya melaŋ a duk àbivaya ana kana ni. Kələŋ ga daliya nani ti daliya ndahaŋ atələbi akada nani day-day va bi.

²⁰ Bay geli àdəm sarta gani nani aməpəs do, do ni ti maslaŋa àbi amatamfəŋa kà daliya nana bi. Melefit àdəm aməpəs do ni ti azuhva ndam gayaŋ ya adaba tay a ni palam.

²¹ Ka sarta gani nani ti tamal maslaŋa ahi ana kəli ahkado : “Pɯm *Krist naŋ àbu ahalay !” ahkay do ni : “Pɯm naŋ àbiyu tegi !” nahəma, kəgəsumiki ma gayaŋ ni ba.

²² Adaba mam, ndam ndahaŋ atara tasəkad malfada, ku way way do amədəm naŋ Krist ahkay do ni naŋ bay məhəŋgri *pakama ge Melefit ana mis. Atagraŋ zlam ya ti mis tìpi day-day ndo ni akaba zlam ya ti aməgri ejep ana mis ni. Tamal agravu tata ni, tawayay mesipet ndam ya ti Melefit

àdaba tay a ni.

²³ Lekalum zla nahəma, bumvu slimi, adaba nəhiva ana kəli a àndava. »

Maŋga ga Wur ge Mis a

(*Meciyu 24.29-31 ; Luk 21.25-28*)

²⁴ « Ay ka sarta gani nani, kəleŋ ga daliya ni zla nahəma, fat amacaday mələŋ va do, kiya day amasladay mələŋ va do.

²⁵ Boŋgur atətədbiyu e melefet bu, atadəgaya a ga had a ; zlam njəda-njəđani a hud melefet bu atədaday a mələŋ gatay bu.

²⁶ Ka sarta gani nani ti mis etipi nu *Wur ge Mis anara a maklaβasl ba àna njəda kay akaba masladay goro a. †

²⁷ Ka sarta gani nani ti anəslərbiyu *məslər ge Melefet ga macakalakabu ndam ya Melefet àdaba tay a ni kə sliri ga mələŋ fadani ni dek ; ku ka mələŋ driŋeni weley weley do dek anəcakalakabu mis ka ahar bələŋ. »

Yezu azay mazavu ga məŋ ga wəruv

(*Meciyu 24.32-35 ; Luk 21.29-33*)

²⁸ « Nazay mazavu gani akada ga məŋ ga *wəruv ni, ahər àđəm kicəm kwa : ka ya ti àbakaba slim-beri a mək eđi nahəma, kəsəruma mədərdər ènjia wudak.

²⁹ Nahkay day tamal kipurəma zlam ya nəhi ana kəli ni naŋ àbu agravu nahəma, sərunki nu *Wur ge Mis nəbu cifa, nìnjia wudak.

³⁰ Nəhi ana kəli nahəma, wudaka mis ya təbu ka dala nihi ni təmət dek ti zlam nday nani dek amagrava day kwa.

† 13:26 Deniyel 7.13.

³¹ Məlanəy ya agavəla akaba məlanəy ya a ga həd ni amandav, ay ti ma goro ya nədəm ni amandav day-day do. »

Njəhadum eri
(Meciyə 24.36-44)

³² « Ay ti ma ga vad gani akaba njemdi gani zla nahəma, maslaᅇa àbi àsər bi. *Məslər ge Melefit ya a həd melefit bu ni day təsər do, nu Wur ge Melefit tekeđi nəsər do, si Baba Melefit day kwa ti àsəra.

³³ Nahkay ti bumvu slimi, njəhadum eri, adaba kəsərum sarta gani nani do.

³⁴ Amagravu akada ga maslaᅇa ya naᅇ àbu akoru e mirkwi gayəᅇ ni. Wudaka ara asləka ti àmbərfeᅇ ahay gayəᅇ kà ndam ya təgri təwi ni, edikaba təwi na ana tay a. Àhi ana bay ya ahətay mahay ni “Njəhad eri” mək àsələka.

³⁵ Nahkay ti lekələm day njəhadum eri, adaba kəsərum sarta ga bay ahay gekəli ya amasləkabiya na do. Cə amasləkabiya ga məlakarawa, cə ga həd ya vad, cə ka ga ya ti agwazl təzlah ni, cə ahkay do ni ge miledə ti kəsərum do.

³⁶ Nahkay ka sarta ya ti aməzlərəvkiaya ke kəli a bəsləᅇ nahəma, àdi ahər ana kəli lekələm e dəwir bu ba.

³⁷ Ere ye ti nəhi ana kəli ni ti nəhi ana mis dek : Njəhadum eri. »

14

Gədəkani ga ndam Zəde tagray dabari ge mijᅇ
Yezu
(Meciyə 26.1-5 ; Lək 22.1-2 ; Zeᅇ 11.45-53)

¹ Vad àvu cу, tara tagray wuməri ga *Pak ; wuməri gani nani ti tidivù dipen *miwisiñeni do. Eslini gəđákani ga ndam *manğalabakabu mis akaba Melefit ni akaba ndam *məsər Wakita ge Melefit ni tàgray sawari ti tэгəs Yezu àna wir-wir, tawayay takad nan.

² Nday nakəñ təđəm : « Mэгəs nan a wuməri ni vu ba, adaba tamal magray nahkay ti mis dal-dalani ni atəmrəñ leli do, etizligeya silik a kəsa va. »

*Wal nahan abəki tersel ka ahàr ga Yezu
(Meciyu 26.6-13 ; Zey 12.1-8)*

³ Yezu nan àbu a Betani, a ahay bu afa ga Simu zal ambələk ni. Nan àbu manjəhadani azum đaf. Eslini wal nahan àhurkiviyu ka tay àna tersel njəlatani ge siñgu kayani a kolombu sulumani bu. * Tersel gani nani ti təzalay nardu. Èhebkia ma ga kolombu na, abəki tersel ni ka ahàr ga Yezu.

⁴ Gayañ ya abəki ni ti àwəria bəruv ana mis nday ndahan e kidiñ ge mis ya təvu eslini ni ba ; təzlapay e kidiñ gatay bu, təđəm ahkado : « Àgudar tersel hini ti kamam ?

⁵ Hojo amal təsəkumoya, təngəta àtam sulay jik diñ diñ mahkər, tidi siñgu gani ana ndam talaga do aw ? » Nahkay tələgi ana wal nakəñ ngak-ngak.

⁶ Eslini Yezu nakəñ àhi ana tay : « Mbrəñum nan ! Kəhəlumi muru ti kamam ? Zlam gayañ ya àgru ni ti àbəlay.

⁷ Ndam talaga zla nahəma, nday təbu akaba kuli kəlavad ; kəgrumi sulum ana tay akada ya

* **14:3** Kolombu gani nani ti tàgray àna akur sulumani ya təzalay elbetir ni, siñgu gani kay.

kawayum ni tata. Ay nu zla ti ananjəhad akaba kuli kəlavad do.

⁸ Wal hini àgra zlam ya ti agray tata na : àbəkua tersel ka vu a ti àslamatakabá nu ga məfiyu nu e evid va.

⁹ Nəhi ana kuli nahəma, a məlan bu dek, ku eley eley do atədəmoru *Ma Məweni Sulumani ni zla nahəma, atanğəhad ere ye ti wal hini àgray ni daya. Nahkay ti wal ni amagəjazlki ahàr ke mis do. »

*Zudas awayay asəkumoru Yezu
(Meciyə 26.14-16 ; Lək 22.3-6)*

¹⁰ Zudas Iskariyot biliŋ a huɗ ga ndam *madəbay Yezu kru mahar cəeni ni bu òru afa ga gəɗákani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni ga məɗəfiki Yezu ana tay ti təgəsa naŋ a.

¹¹ Nday nakəŋ tàra ticia ma gayan na ti təmərva dal-dal, təhi : « Tamal kəɗəfikia Yezu ana leli a ti aməvuk siŋgu. » Kələŋ gani Zudas nakəŋ àɗəbay divi ga məɗəfiki Yezu ana tay.

Ndam madəbay Yezu taslamalakabu zlam məzumani ga wuməri ga Pak

(Meciyə 26.17-25 ; Lək 22.7-14, 21-23 ; Zeŋ 13.21-30)

¹² Vad ye enjenjeni ga wuməri ge dipen *mi-wisiŋeni do ni ènjia. A vad ga wuməri ga *Pak nani ti tisiŋi bəza təmbak ana Melefit. Eslini ti ndam *madəbay Yezu ni tihindifiŋa ma kà Yezu a, təhi ahkado : « Kawayay ti mòru māsalamatukkabu zlam məzumani ga wuməri ga Pak ni ti eley ? »

¹³ Eslini Yezu àslər ndam madəbay naŋ bebem cə, àhi ana tay : « Dəgum a kəsa gəɗákani ni vu. Ekinjəmiya nahəma, akəbumkabu ahàr akaba zal

nahaŋ àcahbiya yam a mandaray va. Ekipuma naŋ a ti dɛbumiyu naŋ ka mɛlaŋ gayan ya ti ahuriyu ni.

¹⁴ Akəhurumiya ti hindumfiŋa ma kà bay ahay na, humi ahkado : “Məsi geli àdəm : Ahay goro ya ti anara nəzumviyu zlam ga wuməri ga Pak ni akaba ndam madəbay nu ni ti neley ?”

¹⁵ Eslini bay ahay ni amədəfiki ahay nahaŋ gədəkani ka ahàr ga ahay nahaŋ ana kəli, zlam dɛk àvu maslamatakavani àndava. Slamatumik-abu zlam məzumani ni ana leli ti eslini. »

¹⁶ Ndam madəbay Yezu cəeni ni təsləka, tòru a kəsa ni vu. Tòru tinjua ti tədi ahàr ana zlam ni dɛk akada ga pakama ga Yezu ya àhi ana tay ni, mək təslamalakabu zlam ga wuməri ga Pak ni.

Yezu àdəm : « Maslaŋa e kidin ga ndam madəbay nu ni bu ara ejin nu »

(Meciyu 26.20-25 ; Luk 22.14 ; Zeŋ 13.21-30)

¹⁷ Məlakarawa àra ègia ti Yezu akaba ndam madəbay naŋ kru mahar cəeni ni tinjua a ahay ni va.

¹⁸ Eslini təhuriya tənjàhadkabá birra, təbu təzum zlam ti Yezu àhi ana tay : « Nəhi ana kəli nahəma, bilin gekəli ya məzumkabu zlam ni aməsəkumoru nu. »

¹⁹ Ma ga Yezu ya àdəm ni ti àhəlia ahàr ana ndam madəbay naŋ na dɛk. Ku way way do e kidin gatay bu bilin àna bilinjeni naŋ àbu àdəm : « Nu do, do waw ? »

²⁰ Yezu àhi ana tay : « Mis bilin e kidin gekəli kru mahar cəeni ni bu, maslaŋa ya ti mətəlkabiyu ahar a halaf vu ni. »

²¹ Àdəm keti : « Nu *Wur ge Mis nara nəmət akada ga pakama ge Melefit ya àdəm a Wakita

gayan̄ bu ni. Ay ti zləzlada afa ga maslaᅇa nani ya ti asəkumoru Wur ge Mis ni ! Hojo akal tìwieya nan̄ a ndo. »

Yezu avi daᅇ ge Melefit ana ndam maᅇabay nan̄ ni (Meciya 26.26-30 ; Lək 22.14-20 ; 1 Koreᅇ 11.23-25)

²² Ka ya ti təzum zlam nahəma, Yezu àzay *dipeᅇ, àgri səsı ana Melefit, èsekaba, àbi ana ndam maᅇabay nan̄ ni. Àhi ana tay : « Zuma, hini ti aslu ga vu goro. »

²³ Kələᅇ gani àzay hijiyem akaba zum, àgri səsı ana Melefit keti, àvi ana tay, nday dek tisi.

²⁴ Àhi ana tay : « Hini ti mimiz ga vu goro. Àna mimiz hini ti Melefit awəlkabu pakama gayan̄ akaba ge mis. Aməᅇgəzaya a vu goro ba ti ga mahəᅇgay mis kay.

²⁵ Nəhi ana kəli nahəma, enisi zum ge wur ge *viᅇ va do, si a vad̄ ya ti enisi zum məweni a *Məgur ge Melefit bu ni kwa. »

²⁶ Tàra təzuma zlam na ti nday nakəᅇ təzləbay Melefit àna limis, təhəraya e mite va, təcəloru a həma *Oliviye vu.

Yezu àᅇəm : « Piyer aməᅇəm àsər nu do » (Meciya 26.31-35 ; Lək 22.31-34 ; Zeᅇ 13.36-38)

²⁷ Nday təbu takoru ti Yezu àhi ana tay : « Lekələm dek ekijəmkiya ke divi a, adaba àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit ni bu, Melefit àᅇəm amakadkiya bay majəgay təmbəmbak na ka tay a, nahkay təmbəmbak ni etedevu kway-kwayay. †

²⁸ Anəmət, ay ka ya ti anəᅇgaba e kisim ba nahəma, akədumu ahər e Gelili. »

† 14:27 Məᅇjay Zakari 13.7.

29 Eslini Piyer àhi : « Ku mis dek tijikia ke divi a nənġu ni, nu ti nġikia do. »

30 Ay Yezu àhənġrifəŋ, àhi : « Nəhuk nahəma, nak ti kani kani a, a huđ ga mələvad bu wuđaka agwazl azlah sak cə ti akədəm sak mahkər kəsər nu do timey. »

31 Eslini Piyer nakəŋ àdəm : « Aha, nahkay do. Nu ti ku tamal ti məmətkabu nənġu nahəma, ŋgay nəsar kur do ni ti nədəm do simiteni. » Ndam *madəbay Yezu ndahaŋ ni dek day tədəm akada ge Piyer ni.

Yezu ahəŋgalay Melefit e Gecimeni
(*Meciyu 26.36-46 ; Luk 22.39-46*)

32 Yezu akaba ndam madəbay naŋ ni tōru ka mələŋ nahaŋ, mələŋ gani nani ti təzalay Gecimeni. Tōru tinjəa eslina ti Yezu àhi ana tay : « Njəhaduma ahalay a hayaŋ, nakoru nahəŋgalay Melefit. »

33 Àzalay Piyer, Zek, akaba Zeŋ, tōru cak. Eslini ti aŋgwaz àdəgaki ka Yezu nakəŋ dal-dal, məbərurv àtikaşa kwir kwir.

34 Àhi ana tay : « Məbərurv atukaba, akada nara nəmət. Njəhaduma ahalay a, njəhadum eri. »

35 Naŋ nakəŋ àhədakfəŋa kà tay a òru cak, àndəhad a huđ a huđ, àhəŋgalay Melefit ti àcakay daliya ka sarta nani ba.

36 Àdəm : « Aba, † Bəba, zlam dek kisliki magrani ; hədakfua daliya hina, nəcakay ba ti. § Ku nədəm

† 14:36 Ana ma ga ndam Zude « Aba » awayay adəm vaba ti « Baba. »

§ 14:36 Ahalay ti ma ga Yezu ya adəm ni ti nahkay hi : « Hədakfua hijiyem hina. » A Wakita ge Melefit ya ahaslani ni bu ni ti tədəm məzum bərurv ge Melefit ti akada zum e hijiyem bu, mis tisi ti akad tay.

nahkay nən̄gu ni, nawayay ti ere ya nak kawayay ni kwa do ni, goro ya nu nawayay ni do. »

³⁷ Àra àhəŋgala Melefit a nahkay ti àŋgəkia ka ndam madəbay naŋ mahkərani na, àdi ahàr ana tay nday e dəwir bu. Èpidək tay, àhi ana Piyer : « Simu, kway-kway kinji dəwir aw ? Kèbesey manjəhadani eri njemdi bilin koksah aw ?

³⁸ Njəhadum eri, həŋgalum Melefit ti ka ya ti *Seteni esipet kəli ni ti kījəmkia ke divi a ba. Məbərurv ge mis awayay magray zlam sulumani, ay ti èsliki do, adaba aslu ga vu gayan gedebeni. »

³⁹ Yezu àŋgəvù, òru àhəŋgalay Melefit keti, akada gayan ya ti àhəŋgalay piŋani ni.

⁴⁰ Àra àhəŋgala nahkay ti àŋgəkia ka ndam madəbay naŋ na keti. Àdi ahàr ana tay nday e dəwir bu, tàmətaɔkaba ga manjəhadana eri a. Tàra tēpidəkva ti təsər ere ye ti t̄hi ni do.

⁴¹ Àŋgəvù keti ya mahkər. Àra àsləkabiya ti àhi ana tay keti : « Kekileŋa kinjəm dəwir aw ? Kekileŋa kəpəsumaba waw ? Sarta ènjia. Nga pəm, tara təgəsi nu, nu *Wur ge Mis, ana ndam magudar zlam ni.

⁴² Cikəmaba, mədəgumkioru ka tay. Nga pəm, maslaŋa ya ti ara agəsi nu ana tay ni ènjia, do ni ti ahəmamam. »

Ndam Zude təgəs Yezu

(Meciyu 26.47-56 ; Lək 22.47-53 ; Zəŋ 18.3-12)

⁴³ Ka ya ti Yezu naŋ àbu azlapay nahkay ni ti Zudas bilin ga ndam *asak ga Yezu kru mahar cəeni ni ènjia akaba mis a dal-dal, maslalam akaba aday təfəŋ kà tay. Gədəkani ga ndam *manjalabakabu mis akaba Melefit ni, ndam

*məsər Wakita ge Melefit ni akaba gəđákani ndahan təslərbiyu tay.

⁴⁴ Wudaka nday tara ti Zudas bay məsəkumoru Yezu ni àhivabiya ma ana mis dal-dalani na. Àhi ana tay : « Bay ya ti anəgri sa àna məfəki ma kà tuwər * nahəma, naŋ gani huya. Gəsuma naŋ a, dəgum àna naŋ, jəgum naŋ lala. »

⁴⁵ Zudas nakəŋ àra ènjia ti àrəkia ka Yezu nakəŋ a huya. Àhi : « Məsi, » mək àgri sa àna məfəki ma kà tuwər.

⁴⁶ Nahkay mis ni tàdəgaki ka Yezu cip, təgəs naŋ.

⁴⁷ Eslini mis biliŋ e kidiŋ gatay ya təbu eslini ni bu àrađ maslalam fətah, àsifəŋa slimi ana bay məgri təwi ana gəđákani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit na həndađ.

⁴⁸ Yezu àhi ana mis ni ahkado : « Kədəgumkua àna maslalam akaba aday a, kəgəsüm nu akada nu zal akal,

⁴⁹ ambatakani do nəbu nəcahi zlam ana kəli a dalaka ga *ahay gəđákani ge Melefit ni bu kəlavadı. Ka gani nani ti kəgəsüm nu ndo. Ay zlam nani agravu ti ere ya àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit ni bu ni mągravu. »

⁵⁰ Eslini ndam mađəbay naŋ ni dək təmbərbu naŋ, tədəgiki ana hwa tidizl.

⁵¹ Wur dagwa nahan naŋ àbu eslini, məfakabu azana biliŋ ka vu ciliŋ, adəboru Yezu bilegeni. Mis ni tارا tipia naŋ a ti tədəm təgəs naŋ. Tara təgəs naŋ ti

⁵² àmbərfəŋ azana gayan ni kà tay, àdiki ana hwa dədəl a mahayma.

* **14:44** Ka sarta nani ti kəlavadı mis təgri sa ana mis ya ti tawayay tay dal-dal ni àna məfəki ma kà tay kà tuwər.

Tagrafəŋa seriya kà Yezu kè meleher ga gəđákani ga ndam Zude a

(Meciyu 26.57-68 ; Luk 22.54-55, 63-71 ; Zeŋ 18.13-14, 19-24)

⁵³ Tàra tэгəsa Yezu a ti təzoru naŋ afa ga gəđákani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni. Ba-ба ti gəđákani ndahaŋ ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni, ndam *məsər Wakita ge Melefit ni akaba gəđákani dek təcakalava eslina.

⁵⁴ Ka ya ti təbu takoru àna Yezu ni ti Piyer ti ni adəboru naŋ kələŋ driŋ. Òru ènjua a ahay ga gəđákani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni va ti ànjəhad digus a dalaka bu, anjafəŋ kà aku akaba ndam magray təwi ye eslini ni.

⁵⁵ Gəđákani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba gəđákani ge seriya ni dek təbu tadəbay zlam magudarani ga məwəlki Yezu ka seriya, adaba tawayay takad naŋ, ay ti təŋgət ndo.

⁵⁶ Eslini mis kay təsəkadki malfada, ay ma gatay ni təsava divi a.

⁵⁷ Kələŋ gani mis ndahaŋ tìcikaba, təsəkadki malfada nahaŋ keti,

⁵⁸ təđəm : « Leli mïcifiŋa, àđəm ahkado : “*Ahay gəđákani ge Melefit hini ya mis tələm àna ahar ni ti nara nembedkaba. Enembedkaba ti a huđ ga vad mahkərani bu nələmvaya nahaŋ ya mis tələm àna ahar do na.” »

⁵⁹ Ay kekileŋa ma gatay ni təsava divi a.

⁶⁰ Eslini gəđákani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni ècikaba cəkwađ e kidiŋ ge mis ni ba, èhindifiŋa ma kà Yezu a, àhi : « Nak kàhəŋgarfəŋ do aw ? Zlapay ge mis hini ya ti təzlapakuk ni ti zlapay ga mam ? »

61 Ay Yezu nakəŋ te-te, àhəŋgrifəŋ ndo. Eslini gəɖakani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni èhindifiŋa ma keti, àhi : « Nak ti *Krist *Bay gəɖakani ya amara ni aw ? Nak wur ga Bay Melefit ya ti mazləbay ni aw ? »

62 Eslini Yezu nakəŋ àɖəm : « Iy, nu gani. Ekipəm nu *Wur ge Mis manjəhadani a mələŋ ga gəɖakani bu, kà ahar ga ɖaf ge Melefit Bay njəɖa-njəɖani ni. † Ekipəm anara a huɖ melefit ba a maklaɖasl ba. ‡»

63 Gəɖakani nakəŋ àra ècia ma ga Yezu na ti àzumkia bəruv a, ègəzlehkaba azana ka vu gayan a kwar, § àhi ana mis ni ahkado : « Maɖəbay sedi nahan kamam mba mam ?

64 Kicuma, endivi Melefit timey ! Ay ti kawayum ti məgrumi mam ? » Mək mis ni ɖək təɖəm : « Àgudara, si təkad nan kwa. »

65 Eslini mis ndahan təɖəgiki ana mitifiviyu esliɓ ana Yezu e eri vu, təkambahi eri, təsi məɖukɖuk ga ahar, təhi : « Tamal nak bay mahəŋgaray *pakama ge Melefit nahəma, ɖəfiaya maslaŋa ya ti àzləɓ kur na ana leli a zla ! » Mək mis ya təbu tagray təwi eslini afa ga bay gəɖakani nani ni tàzay nan, təbi bəbarva.

Sak mahkər Piyer aɖəm àsər Yezu do

(Meciya 26.69-75 ; Lək 22.56-62 ; Zeŋ 18.15-18, 25-27)

† 14:62 Limis 110.1. ‡ 14:62 Mənjay Deniyel 7.13. § 14:63 Tamal zal Zəde ègəzlehkaba azana gayan ka vu a ti aɖafaki tuway, ahkay do ni zlam ya àbəlaj do simiteni ni àgrava. Gəɖakani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ègəzlehkaba azana gayan ka vu a ni ti azuhva ma ga Yezu ya àɖəm nan Wur ge Melefit ni, aɖaba təɖəm èndivia Melefit a dal-dal.

⁶⁶ Ka ya ti Piyer naŋ àbu a dalaka mbeheni ni bu nahəma, wal nahaŋ àra : wal nani agri təwi ana bay gəɗakani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni.

⁶⁷ Àra ènjia ti èpi Piyer naŋ àbu anjafəŋ kà aku, àmənjaləŋ lala mək àhi : « Nak day kàsawadumkabá akaba Yezu zal Nazaret na. »

⁶⁸ Eslini Piyer àhi : « Aha. Nèsər ma gani do, nìcikaba ere ye ti kawayay kəɗəm na do. »

Àra àɗəma nahkay ti ècikaba, àsləkaba a dalaka ni ba, òru e gejiŋ vu. [Mək agwazl àzlah.]

⁶⁹ Wal ni àra èpia naŋ a keti ti àhi ana mis ya ti eslini ni : « Naŋ hini ti naŋ ndam gatay gani. »

⁷⁰ Eslini Piyer àɗəm keti : « Aha, nu nèsər ma gani do. »

Àra àpəsa ɓal ti mis ya ti eslini ni təhi ana Piyer keti : « Eɗeɗiŋ nak day ndam gatay gani, aɗaba nak zal Gelili. »

⁷¹ Naŋ nakəŋ àmbaɗay dək, àɗəm : « Nèsər maslaŋa nani ya ti kacalumfəŋ ni do. Tamal nasəkad malfada nahəma, Melefit mākada nu a. »

⁷² Eslini agwazl àzlah ye cə hɔya. Agwazl ni àra àzlah ti Piyer nakəŋ ma ga Yezu ya àhi : « Wudaka ti agwazl azlah sak cə nahəma, akəɗəm sak mahkər kəsər nu do timey » ni àŋgiaya a ahàr ba. Nahkay Piyer àɗiki ana tuway.

15

Yezu naŋ àbu kè meleher ge Pilet bay ga ndam Rom

(Meciyu 27.1-2, 11-14 ; Luk 23.1-5 ; Zeŋ 18.28-38)

¹ Du àna zɛzɛeni nahəma gəɗakani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni, ndam

*məsər Wakita ge Melefit ni akaba nday gəđákani ge seriya ni dek təcakalava, tàgray sawari. Eslini tэгəs Yezu, təwəl mək tòru àna nañ afa ga bay *Pilet.

² Tòru tìnjua àna Yezu a ti Pilet nakəñ èhindifiña ma, àhi : « Nak ti bay ga ndam *Zude ededìñ aw ? »

Àhəngrifəñ, àhi : « Nak kəđəm. »

³ Eslini gəđákani ga ndam mañgalabakabu mis akaba Melefit ni tacalki nañ ka zlam magudarani kay.

⁴ Pilet èhindifiña ma keti, àhi ahkado : « Tacalki kur ka zlam magudarani kay ti kici do aw ? Kàhəngarfəñ do aw ? »

⁵ Ay Yezu nañ te-te, àhəngrifəñ va do. Gayañ ya àhəngarfəñ ndo ni ti àgria ejep ana Pilet a.

Təđəm tákada Yezu a
(Meciya 27.15-26 ; Lək 23.13-25 ; Zeñ 18.39-19.16)

⁶ Kəla wuməri ga *Pak zla ti ndam *Zude təbu tihindifiña kè Pilet a ti məfaya zal dañgay a bəlañ. Tihindifiña ti nañ àbu afiaya maslaña ya tawayay na ana tay a.

⁷ Zal nahañ àbu, slimi gayañ Barabas ; təfiya nañ a dañgay va akaba mis ndahañ ya ti təkadfəñva kà ñgumna ni. Ka sarta ya ti təkadfəñva kà ñgumna ni ti nañ àkada mis a.

⁸ Eslini mis dal-dalani ni tàra afa ge Pilet a, tihindifiña ti məgri ana tay akada gayañ ya ti agri ana tay kilevi ni.

⁹ Tàra tihindifiña nahkay ti Pilet nakəñ àhi ana tay ahkado : « Nihi ti kawayum nəfiaya bay ga ndam Zude na ana kəli a waw ? »

10 Àdám nahkay ti, àsəra gəđákani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni təgəsibiyu Yezu ti adaba tagraləŋ solu palam.

11 Ay gəđákani ni təwayay ndo, təhi ana mis dal-dalani ni : « Humi : “Mawayay ti kəfaya naŋ a ba, si Barabas kwa.” » Mək təhi nahkay.

12 Pilet nakəŋ àra ècia ma gatay na zla nahəma, àhi ana tay keti : « Kawayum ti nəgri mam ana maslaŋa ya ti kazalum naŋ Bay ga ndam Zude ni mam ? »

13 Təhəŋgrifəŋ àna zlahay : « *Darfəŋ naŋ kà təndal ! »

14 Nahkay naŋ nakəŋ èhindifiŋa ma kà tay a, àhi ana tay ahkado : « Àgudar mam emiteni mam ? » Nday nakəŋ ba təzlah kay kay : « Darfəŋ naŋ kà təndal ! »

15 Nahkay ti Pilet awayay aməri bəruv ana mis dal-dalani ni, àfiaya Barabas nakəŋ ana tay a, àhi ana ndam slewja gayan ti təzləb Yezu àna kurupu. Tàra təzləba naŋ a ti àhi ana tay ti tázay naŋ, tōru tâdarfəŋ naŋ kà təndal.

*Ndam slewja teyefiŋ kà Yezu
(Meciyu 27.27-31 ; Zeŋ 19.2-3)*

16 Ndam slewja ni təgəs Yezu nakəŋ, təzoru naŋ a huđ ahay ga bay *Pilet ni vu. Ahay gani nani, təzalay Pretwer. * Eslini təzalakabu ndam slewja ndahaŋ ni dek.

17 Ndam slewja ni tàmbatki azana ndizeni ka Yezu, mək tèkeleya adak a, tàslap hindigil-hindigil, təfiviyyu a ahàr vu akada ga jaku ni.

* 15:16 Pretwer àna ma Rom ti awayay adəmvaba ahay ga gəđákani ga ndam slewja.

18 Tàra tɛ̀bəkia zlam a zla nahəma, tɛ̀gri sa, tɛ̀hi ahkado : « Məgruk sa, bay ga ndam *Zude ! »

19 Təzay eziŋwi, tɛ̀si a ahàr vu, titifiviyu esliɓ e eri vu, tɛ̀bəhadī mirdim meleher ndiɓa ndiɓa ana had.

20 Tàra tɛ̀bia seki a nahkay ti tɛ̀cakwakia azana ndizeni ya tɛ̀fəki na, tɛ̀bikabu azana gayanɗ gayanɗani ya tɛ̀cakwakia ni. Eslini tɛ̀zaya naɗ e mite va, ga moru *madarfəɗ naɗ kà təndal a.

Tadarfəɗ Yezu kà təndal

(Meciya 27.32-44 ; Luka 23.26-43 ; Zey 19.17-27)

21 Ndam slewja ni tɛ̀bakabu ahàr akaba zal nahanɗ naɗ àbu asləkabiya e gili a. Slimi gayanɗ Simu, naɗ bəɗ ge Eleksender nday ata Rufus, naɗ ga kəsa Sireɗ. Eslini nday nakəɗ tɛ̀fəki ɗgasa ga mazay təndal ga *madarfəɗ Yezu ni.

22 Nahkay tɛ̀zoru Yezu a mələɗ nahanɗ vu ; mələɗ gani nani ti tɛ̀zalay Golgota, adəmvaba « Mələɗ ga aslat ga ahàr. »

23 Tòru tɛ̀ɗjəa àna Yezu nakəɗ a zla ti tawayay təvi zum mebedekabani akaba haf ya ti tɛ̀zalay mir ni. Ay ti Yezu àwayay ndo.

24 Eslini tɛ̀darfəɗ naɗ kà təndal ni. Tàra tɛ̀darfəɗa naɗ a ti tɛ̀graki ca-ca àki ka azana gayanɗ ni bəlanɗ àna bəlanɗ ti tɛ̀sər way azum way.

25 Sarta ya tɛ̀darfəɗ naɗ kà təndal ni ti agray njemdi ambəlmbu ya ge miledə.

26 Pakama àbu məbəkiani ka təndal, ka mələɗ ya tɛ̀bəkia zlam magudarani ge mis ni ti mis dək tɛ̀sər, tɛ̀bəkia ti nahkay hi : « Bay ga ndam *Zude. »

27 Tɛ̀darfəɗ ndam akal bebem cə kà təndal ndahanɗ kà gəvay ga Yezu, bəlanɗ gani ka ahar ga daf, bəlanɗ gani ti ni ka ahar ga gəjar. [

28 Nahkay ti pakama ya àbu mæbækiani a Wakita ge Melefit bu ni àgrava. Pakama gani nani ti nihi : « Tara tacalkivu nañ àkivu ka ndam magudar zlam. † »]

29 Nday ya ti takoru gwar eslini ni tàra tìpia nañ a ti tìndivi nañ, tэдaday ahàr, tèhikaboru : « Hey, nak ya ti kэдэм ahkado : “Nembedvù *ahay gэдákani ge Melefit ni ti anèlémaba a hud ga vad mahkèrani ba” ni do aw ?

30 Həngay ahàr gayak, hərəya kà təndal na zla ! »

31 Eslini gэдákani ga ndam *mañgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba gэдákani ga ndam *məsər Wakita ge Melefit ni təbu təzlapay e kidin gatay bu, teyefin daya. Tэдэм ahkado : « Nañ nakəñ àhəngaraba mis ndahañ a keti ni ti, àhəngaraba ahàr gayan a koksah timey !

32 Àdəm nañ *Krist *Bay gэдákani ya amara ni, nañ bay ga ndam *Izireyel ti, mähəraya kà təndal na ! Tamal ti àhəraya kà təndal na nahəma, leli tekefi aməfəki ahàr bilegeni. » Mis ya təbu madarfəñani kà gəvay ga Yezu ni day tìndivi nañ.

Yezu amətfəñ kà təndal

(Meciyu 27.45-56 ; Luk 23.44-49 ; Zey 19.28-30)

33 Fat àra ècika tirked-ked ka ahàr melefit a ti ləvəñ àgray ka had ni dek, tekdefin duk àbivoru àna njemdi mahkər ya ga məlakarawa.

34 Àra àgra njemdi mahkər ti Yezu àdi ana zlahay kay kay, àdəm : « Eloyi, Eloyi, lama sabahtani ? » Awayay adəmvaba ti « Bay Melefit, Bay Melefit goro ni, kəmbərəñ nu ti kamam ? ‡ »

† 15:28 Məñjay Izayi 53.12. ‡ 15:34 Limis 22.2.

³⁵ Mis ya tàbu eslini ni ndahaŋ tàra tìcia gayaŋ ya ti àzlah na ti tédəm : « Cəm day ti azalay Eli ni. »

³⁶ Eslini biliŋ gatay àcuhworu àzay zlam ya esik-abu yam akadā ga matala ni, àtəliyu a zum cecəwekeni vu juḅ, àḅahki ka aday, àtəlikabiyu ana Yezu a ma vu ti mīsi. Àdəm : « Besəma day, tamal ti Eli ara azaya naŋ kà təndal na ti mara mipi. »

³⁷ Ay Yezu nakəŋ àzlahkivu kay kay, àmət.

³⁸ Ka ya ti àmət ni ti azana ga mahay ga məlan *njəlatani ya ti a huḍ ga *ahay gəḍakani ge Melefit ni bu ni ègəzlehvabiyu kwarra, agavəla cekw a haḍ. ³⁹ Eslini bay ga ndam slewja ni naŋ àbu micikeni kama ga Yezu. Àra èpia gayaŋ ya àmət na ti àdəm ahkado : « Maslaŋa hini ti Wur ge Melefit eḍeḍiŋ. »

⁴⁰ Wál ndahaŋ tàbu eslini cak, tamənjoru. Wál nday hini təkibu ka tay : Mari ga kəsa Magəḍala, Salomi akaba Mari məŋ ga ata Zek gəziteni nday ata Zoze ni.

⁴¹ Ka ya ti Yezu naŋ àbu ka haḍ *Gelili ni ti nday gani tādəba naŋ a, təgria təwi a. Wál ndahaŋ kay tàbu tamənjələŋoru bilegeni, wál nday nani təcəloya akaba Yezu a Zerəzalem a.

Təfiyu kisim ga Yezu e mindiviŋ vu

(Meciyə 27.57-61 ; Lək 23.50-56 ; Zeŋ 19.38-42)

⁴² Mələkarawa àra ègia mis tàbu təslamatavu ga vad *məpəsabana ga həjəŋ a ti

⁴³ zal nahaŋ e kiḍiŋ ge mis gəḍakani ya ti tagray seriya ni bu àra. Təzalay naŋ Zəzef, naŋ ga kəsa Erimete. Naŋ day ajəgay *Məgur ge Melefit. Àzay

njəda gayan, òru afa ge Pilet, èhindi kisim ga Yezu ni.

⁴⁴ Gayan ya ti èhindi kisim ni ti àgria ejep ana Pilet a. Pilet àhi ana ahàr : « Yezu ti àmèta àndava ededīn a waw ? » mək àzalay bay ga ndam slewja ni. Nan nakəŋ àra ènjia ti Pilet èhindifīŋa ma, àhi : « Àmèta àpəsa ededīn a waw ? »

⁴⁵ Bay ga ndam slewja ni àra àhia « Àmèta » ti Pilet àvi divi ana Zəzef ti mōru māzay kisim ga Yezu na.

⁴⁶ Nahkay Zəzef òru àsəkumbiyu dawra, àzaya kisim ga Yezu kà təndal na, àkambah. Àra àkambaha ti àfiyu e mindiviŋ vu. Mindiviŋ nani ti miliyeni a pəlad vu. Àra àfiya kisim ga Yezu na e mindiviŋ ni va ti àbəladiŋiyu belim gəđakani ana mahay ge mindiviŋ ni.

⁴⁷ Ata Mari ga kəsa Magədala ni akaba Mari məŋ ga Zoze ni nday təbu taməŋjaləŋ ka mələŋ ya təfiyu kisim ga Yezu ni.

16

Yezu aŋgaba e kisim ba

(Meciyu 28.1-8 ; Lək 24.1-12 ; Zeŋ 20.1-10)

¹ Vad *məpəsabana àra àsləkaba zla nahəma, Mari ga kəsa Magədala ni, Mari məŋ ge Zek, akaba Salomi tòru təsəkumbiyu tersel, ti tàra tğraki ka vu ga Yezu.

² Ge miledu fat azlərovaya a vad enjenjeni ga gosku a zla nahəma, nday nakəŋ tòru ke mindiviŋ ni.

³ Təbu təzlaporu ka ahàr divi, təcəm ahkado : « Way amoru mabəladiŋə belim na ana leli kə mindiviŋ na way ? »

4 Belim gani nani ti gəɗakani gəɗak. Tàra tàmənjoru ti tipi ti mindiviŋ nakəŋ bəŋa, belim ni məbəlādəŋana. 5 Tòru tìnjua ti təhuriyu e mindiviŋ ni vu. Tàra təhuriya ti tipi wur dagwa nahəŋ naŋ àbu manjəhadani digusa ka ahar ga ɗaf, məbakabu azana bəɗ-bəɗani, àsia aŋgwaz ana tay a kay.

6 Àhi ana tay ahkado : « Aŋgwaz àwər kəli ba. Kəɗəbum ti Yezu zal Nazaret, ya ti tàkadfəŋ naŋ kà təndal ni. Àŋgaba e kisim ba, naŋ àbi ahalay va bi. Mənjumki, məlanəŋ ya tàfəkad kisim gayanəŋ ni nihi.

7 Nihi ti dəgum, kəhumi ma gani ana ata Piyer ndam məɗəbay naŋ ni, humi ana tay ahkado : “Àdoru ka had *Gelili kama gekəli, akədumi ahàr ti eslini, akada gayanəŋ ya ti àhi ana kəli ni.” »

8 Nday nakəŋ təhəraya e mindiviŋ ni ba təɗgikibiyu ana hwa ; aŋgwaz àwər tay a, təgəgəra. Tàra tàsləkabiya zla ti təhi ma gani ana maslanəŋa ndo, aɗaba aŋgwaz àwəra tay a kay. *

Yezu aŋgazlivu ana ndam məɗəbay naŋ ni

[
9 Yezu àŋgaba e kisim ba ge mileda a vad enjenjəni ga gosku a. Àra àŋgaya ti àŋgazlivu enji ana Mari ga kəsa Magədala, naŋ ya ti ahaslani Yezu àgariaba seteni a adəskəla ni.

10 Naŋ nakəŋ àra èpia Yezu a ti òru ga məhi ma gani ana ndam ya təbu akaba Yezu ahaslani ni. Òru àdi ahàr ana tay ti nday təbu titəwi, ɓəruv awər tay.

* 16:8 A wakita ndahaŋ bu ni ti ma ga Mark àndava ahalay a.

11 Mari nakəŋ àhi ana tay ahkado : « Yezu naŋ àbu, nìpia naŋ a. » Ay ma gayan ya àhi ana tay ni ti tэгәsiki ndo.

12 Kələŋ gani ndam *madəbay Yezu cə təbu takoru a kəsa ciβ-ciβeni vu ti, Yezu àŋgazlivu ana tay. Àŋgazlivu ana tay ti vu gayan ni akada ya àŋgazlivu ana Mari ni do.

13 Nday nakəŋ day təsləkabiya ga maŋgəhadī ma gani ana ndam madəbay Yezu ndahaŋ na. Tàra təŋgəhadī ana tay a nahkay ti nday nani tэгәsiki ma gatay ya təŋgəhadī ana tay ni ndo keti.

14 Kələŋ gani ka ya ti ndam madəbay naŋ kru mahar bəlaŋani ni təbu təzum zlam nahəma, Yezu nakəŋ àŋgazlivu ana tay. Àra àŋgazliva ana tay a ti àłgi ana tay adaba təfəki ahàr ke Melefit ndo, təwayay mэгәsiki pakama ga ndam ya ti tэдәм : « Mìpia Yezu a, àŋgaba e kisim ba » ni ndo palam.

15 Mək àhi ana tay ahkado : « Dəgum ka had ga məlaŋ ni dek, humioru *Ma Məweni Sulumani ana mis ya Melefit àgra tay a ni dek.

16 Maslaŋa ya ti àfəkua ahàr a akaba àbara ni ti Melefit amahəŋgay naŋ. Ay maslaŋa ya ti àfəku ahàr ndo ni ti Melefit amэгәs naŋ àna seriya.

17 Nday ya ti təfəkua ahàr a nahəma, məfəku ahàr gatay ni ara asərvu nahkay hi : atəgariaba seteni ana mis àna slimi goro a ; atəzlapay àna ma həma ndahaŋ ya nday təsər do ni ;

18 tamal ti tэгәs gavan àna ahar ahkay do ni tisi zlam makad mis day, zlam nday nani atəgri araŋa ana tay do ferera ; tamal ti təbəki *ahar ka ndam ya tẹbeseŋ do ni, ndam nday nani ataŋgaba. »

*Melefit azoru Yezu a hud melefit vu
(Luk 24.50-53 ; Tɔwi 1.9-11)*

¹⁹ Bay geli Yezu àra àhia pakama na ana tay a nahkay ti Melefit àzoru nan agavəla a hud melefit vu, mək ànjəhad kà ahar ga daf ge Melefit, a məlan ga gəɗakani vu.

²⁰ Kələn gani ndam *asak ga Yezu ni ti ni tàsləka, təhioru *Ma Məweni Sulumani ana mis ga had ga məlan ni dek. Bay geli àvi njəɗa ana tɔwi gatay ya təgray ni àna məgrikivu zlam ndahan ya ti mis tɔpi ɗay-ɗay ndo ni ana tay.] †

† **16:20** A wakita ndahan bu ni ti wakita ga Mark andav àna 9-20. Ay a wakita ndahan bu ka məlan ga 9-20 ti andav nahkay hi : « Wál ni təhəngri ere ye ti àgravu ni dek àna ata Piyer akaba ndam madəbay Yezu ndahan ni, təzlapaki kay ndo. Kələn gani Yezu àna ahər gayan əsləroru ndam madəbay nan ni gwar egezi ka məlan ya fat azlərvaya ni akaba gwar agavəla ka məlan ya fat adiyu ni ga məhiani ana mis Melefit amahəngay mis ga kanɗay-kanɗayani. Ma gani nani ti njələta, aməbatvu ɗay-ɗay do. »

Ma M^hweni Sulumani ge Melefit New Testament in Muyang

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Muyang

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Muyang

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

7fea74f6-4ba4-5a54-a7cf-a6c88fbc1968